MARKA

DOĞU MARMARA
KALKINMA AJANSI

DOĞU MARMARA
2014-2023 BÖLGE PLANI
BOLU İLİ
KATILIMCI PLANLAMA ÇALIŞMALARI

YÖNETİCİ ÖZETİ

Doğu Marmara Kalkınma Ajansı (MARKA) tarafından Doğu Marmara Bölge Planı hazırlık çalışmaları 2012 yılı itibari ile başlatılmıştır. Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu ve Yalova illerini kapsayan Doğu Marmara Bölge Planı bölgenin sosyo-ekonomik gelişim kurgusudur ve amacı, bölgenin kalkınmasının stratejik olarak tanımlanmasıdır. Bölge Planı, bölgesel kalkınmaya hizmet eden tüm çalışmaları yönlendiren ve bölgesel gelişmeyi koordine eden bir politika belgesidir.

Ulusal Kalkınma Planı ile eşgüdüm içerisinde ve alt ölçekli planları yönlendirici nitelikte olmak üzere 2014-2023 yıllarını kapsayacak olan Doğu Marmara Bölge Planı hazırlık çalışmaları; **sürdürülebilirlik, katılımcılık, gelecek referanslılık, bütüncül bakış açısı, bilimsellik, yerindenlik ve uygulanabilirlik ilkeleri** etrafında şekillendirilmiştir.

Bölgesel planlama bir "yönetim" değil, "**yönetişim**" aracı olarak görülmekte; bölge sorunsalının paydaşlarla beraber tanımlanması ve planın uygulanma yöntemlerinin paydaşlarla ortak tasarlanması hedeflenmektedir. Plan kararlarının bölge kamu kurumları, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının fikirlerini temsil etmesi; planın hayata geçme şansını yükseltecektir. Bu anlamda yönetişim, Bölge Planının **gerçekçiliğini ve uygulanabilirliğini artırıcı bir faktör** olarak değerlendirilmektedir.

Katılımcı odaklı planlama yaklaşımı ile; plandan etkilenecek, dolayısıyla söz sahibi olması ve plana katkıda bulunması gerekli olan paydaşların katılımcı bir perspektifle sürece dahil edilmesi amaçlanmaktadır. Bölge Planı hazırlık süreci katılımcılık ilkesi gözetilerek tasarlanmış ve bu çerçevede başta Kalkınma Kurulu üyeleri olmak üzere diğer bölge paydaşlarının da yer alacağı **komisyonların kurulması, geniş katılımlı toplantıların organize edilmesi ve bölge yetkilileri ile birebir görüşmelerin gerçekleştirilmesi** hedeflenmiştir.

Bölge Planı çalışmalarında **katılımcılığın sağlanması** adına Bolu ilinde 2012-2013 döneminde yürütülen katılımcı planlama uygulamaları şöyle listelenebilir;

1. Kalkınma Kurulu Bolu ili İstişare Toplantısı, Kasım 2011 – Kalkınma Kurulu Başkanı başkanlığında Bolu üyeleri ile görüşülmüştür.
2. İlçe ziyaretleri, Nisan 2013 – 8 ilçede ilçe belediye başkanları ve kaymakamlar makamlarında ziyaret edilmiştir.
3. Kalkınma Kurulu Bolu İli Sorunsal Belirleme Toplantısı, 21 Mart 2013 – Kalkınma Kurulu Olağan Toplantısında Bolu üyeleri ile Bolu'nun ilk 5 sorunsalı ve marka kimliği belirlenmiştir.
4. Bolu İl Çalışma Toplantısı, 29 Nisan 2013 – ***89 kişinin*** katılımı ile odak grup toplantıları düzenlenmiştir.
5. Bölgesel Gelişme Anketi, 29 Nisan 2013 – Bolu ilinde ***63 kişi*** tarafından yanıtlanmıştır.

Bolu ile beraber diğer Bölge illerinde de yürütülmekte olan tüm bu çalışmaları da kapsayacak olan **Doğu Marmara Bölge Planı'nın MARKA Yönetim Kurulu, Kalkınma Bakanlığı, bazı Müsteşarların yer aldığı Bölgesel Gelişme Komitesi ve başkanlığını Sayın Başbakanımızın yaptığı Bölgesel Gelişme Yüksek Kurulu tarafından onaylanması ile önümüzdeki yıl içerisinde yürürlüğe girmesi beklenmektedir.**

İÇİNDEKİLER

DOĞU MARMARA 2014-2023 BÖLGE PLANI 5
BOLU İLİNDE BAŞVURULAN KATILIMCI PLANLAMA YÖNTEMLERİ 7
1. KALKINMA KURULU BOLU İLİ İSTİŞARE TOPLANTISI 7
2. ONUNCU KALKINMA PLANI VE BÖLGESEL GELİŞME ULUSAL STRATEJİSİ İÇİN BÖLGESEL DÜZEYDE KATILIMCI PLANLAMA ÇALIŞMALARI 9
3. BOLU İLİNDE İLÇE ZİYARETLERİ 10
Göynük İlçe Ziyaretleri 11
Mudurnu İlçe Ziyaretleri 12
Seben İlçe Ziyaretleri 12
Kıbrıscık İlçe Ziyaretleri 13
Dörtdivan İlçe Ziyaretleri 13
Gerede İlçe Ziyaretleri 14
Yeniçağa İlçe Ziyaretleri 14
Mengen İlçe Ziyaretleri 14
4. KALKINMA KURULU BOLU İLİ SORUNSAL TANIMLAMA TOPLANTISI 15
5. BOLU İLİ ÇALIŞMA TOPLANTISI 18
Kültür ve Turizm 20
Tarım ve Kırsal Kalkınma 24
Sosyal Yapı 29
Sanayi ve Ticaret 31
Çevre ve Kentleşme 33
6. BÖLGESEL GELİŞME ANKETİ 37
Bolu İli için Öncelikli Sektörün Belirlenmesi 37
Bölgesel İşbirliği Önerilerinin Belirlenmesi 38
Mekansal Gelişme ve Mekansal Planlama 40
EKLER 44
Ek 1. 29 Nisan 2013 Bolu İli Çalışma Toplantısı Odak Grupları Katılımcı Listesi 44
Ek 2. Bölgesel Gelişme Anketi 47
Ek 3. Program Değerlendirme Anketi ve Sonuçları 50
Ek 4. Basında Çıkan Haberler 54

DOĞU MARMARA 2014-2023 BÖLGE PLANI

İmar Kanununun 8 inci maddesi uyarınca; Kalkınma Bakanlığı tarafından Bölge Planı hazırlanması hususunda Kalkınma Ajansları yetkilendirilmektedir. Söz konusu yetkiye dayanarak, 2010-2013 yıllarını kapsayan ilk TR42 Doğu Marmara Bölge Planı MARKA tarafından hazırlanmış ve Kalkınma Bakanlığı tarafından onaylanarak 2010 yılında yürürlüğe girmiştir. İlk Bölge Planının uygulama döneminin tamamlanmasının ardından, 2014-2023 dönemini kapsayacak olan yeni Doğu Marmara Bölge Planı'nın da yine Kalkınma Bakanlığı tarafından ilgili mevzuata binaen MARKA tarafından hazırlanması uygun görülmektedir. Doğu Marmara 2014-2023 Bölge Planı'nın 2013 yılı son çeyreğinde;

- Bölgesel gelişme alanında ulusal düzeyde genel politikaları ve öncelikleri tayin etmek, bölgesel gelişme politikalarının bütünlüğünü ve koordinasyonunu sağlayacak üst düzey kararlar almak üzere oluşturulmuş ve Başbakanın başkanlık ettiği ***Bölgesel Gelişme Yüksek Kurulu'nun***,

- Bölgesel kalkınma konularının teknik düzeyde tartışıldığı ve Bölgesel Gelişme Yüksek Kurulu'nun karar almasına yönelik öneriler geliştirmek üzere Kalkınma Bakanlığı Müsteşarının başkanlık ettiği ***Bölgesel Gelişme Komitesi'nin*** onayına sunulması öngörülmektedir.

Doğu Marmara 2014-2023 Bölge Planı; Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu ve Yalova illerinden oluşan TR42 Bölgesi'nde;

- Ulusal düzeyde üretilen politika, plan ve stratejiler ile bölgesel ve yerel düzeyde yürütülecek faaliyetler arasındaki ilişkiyi belirlemek;
- Kurum ve kuruluşlar arasında işbirliği ve koordinasyonu güçlendirmek;
- Kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek;
- Bölgesel gelişmeyi hızlandırmak, sürdürülebilirliğini sağlamak;
- Kaynakların yerinde ve etkin kullanımını sağlamak;
- Yerel potansiyeli harekete geçirmek ve bölgesel program ve projelere temel oluşturmak

üzere hazırlanan, bölgesel düzeyde sosyo-ekonomik gelişme eğilimlerini ve yerleşmelerin gelişme potansiyelini belirleyen plandır.

Bölge Planları planlama hiyerarşisinde Çevre Düzeni Planlarının üzerinde, Ulusal Kalkınma Planlarının ise altında yer almaktadır. Bu anlamda, Doğu Marmara 2014-2023 Bölge Planı'nın; hazırlıkları devam eden 10. Kalkınma Planı'nın bölge düzeyinde uygulama kapasitesini artırıcı ve kapsadığı TR42 Bölgesindeki Çevre Düzeni Planları için belirleyici nitelikte olması hedeflenmektedir. Bu açıdan Bölge Planı, bölgesel kalkınmaya hizmet eden tüm çalışmaları yönlendiren ve bölgesel gelişmeyi koordine eden bir politika belgesidir.

Doğu Marmara 2014-2023 Bölge Planı hazırlık çalışmaları; sürdürülebilirlik, katılımcılık, gelecek referanslılık, bütüncül bakış açısı, bilimsellik, yerindenlik ve uygulanabilirlik ilkeleri etrafında şekillendirilmiştir. Bölgesel planlama bir "yönetim" değil, "yönetişim" aracı olarak görülmekte; bölge sorunsalının paydaşlarla beraber tanımlanması ve planın uygulanma yöntemlerinin paydaşlarla ortak tasarlanması hedeflenmektedir. Plan kararlarının bölge kamu kurumları, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının fikirlerini temsil etmesi; planın hayata geçme şansını yükseltecektir. Bu anlamda yönetişim, Bölge Planının gerçekçiliğini ve uygulanabilirliğini artırıcı bir faktör olarak değerlendirilmektedir.

Bölge Planı bileşenleri aşağıdaki gibi özetlenebilir:

1. BİLEŞEN: Planlama Sürecinin Tanımlanması

Doğu Marmara Bölge Planı'nın verimli bir şekilde hazırlanması ve etkin uygulanması amacıyla kaynak ve teori araştırmaları, ulusal ve uluslararası örneklerin incelemesi, önceki plan sürecinde edinilen deneyimin aktarılması, bölgedeki hafızadan azami girdinin nasıl sağlanabileceğine yönelik olarak süreç tasarlanmaktadır.

2. BİLEŞEN: Mevcut Durumun İrdelenmesi

Bölgede öne çıkan sektörlerin ve zayıf kalan alanların belirlenmesi, ulusal ve sektörel stratejiler ve küresel trendlerin bölgeye uyarlanması, rekabetçiliği ve yaşanabilirliği kısıtlayan önemli sorunların tespiti, sosyo-ekonomik ve mekânsal gelişim senaryolarına altlık teşkil edecek nitel ve nicel analizler gerçekleştirilmektedir. İstatistiklerin derlenmesi ve analizi ile bölgede yapılmış araştırmaların ve alt ölçek planların entegrasyonu yapılmaktadır.

3. BİLEŞEN: Katılımcılığın Sağlanması

Bölgede istatistiki çalışmalar ve analizlerle ortaya çıkarılamayan öncelikli alanların belirlenmesi için dörtlü sarmal yapı benimsenmiştir. Kamu, özel sektör, akademi ve sivil toplum yönetici, yetkili, uzman ve gönüllülerinin sürece aktif katılımı için etkinlikler düzenlenmektedir. İnternet sitesi, işbirliği ağları, sosyal medya, basın ve resmi görüşmeler yoluyla plana bilgi ve sürece katkı sağlanmaktadır. İlgili tüm resmi kurum yöneticileri yerlerinde ziyaret edilmektedir. İllerde çalıştaylar organize edilmektedir.

4. BİLEŞEN: Stratejilerin ve Gelecek Senaryosunun Belirlenmesi

Mevcut durum analizinde tespit edilen bölgesel öncelikler ve katılımcı süreçle edinilen bilgiler ışığında bölgenin ekonomik ve sosyal kalkınmasında ve sürdürülebilirliğin tesisi için stratejiler geliştirilmektedir. Bu stratejiler doğrultusunda, alt ölçekli politikaların şekillendirilmesi ve somut eylem planları oluşturulması ile bölgenin belirlenen vizyonunun gerçekleştirilmesi amaçlanmaktadır.

5. BİLEŞEN: Mekânsal Gelişim Şemasının Hazırlanması

Ulusal mekânsal politikaları, sosyal beklentileri, doğal eşikleri, ekonomik yığınlaşmaları, ulaştırma ve altyapı durumunu göz önünde bulunduran ve temel gelişim eğilimlerini kavramsal olarak mekana yansıtarak çevre düzeni planları ve imar çalışmalarının ana çerçevesini çizen gelişim şeması geliştirilmektedir.

6. BİLEŞEN: Geri Besleme ve Yaygınlaştırma Faaliyetleri

Bölge planının etkinliğinin artırılması ve uygulanmasına yönelik olarak icracı kurumlarla; yönlendirici nitelikte olması bakımından özel sektör ve akademiyle bilgi paylaşımı gerçekleştirilmektedir. Planın yürürlük aşamasında etki analizi ve geri besleme çalışmaları için performans göstergeleri tanımlanmakta ve edinilen tecrübenin ve oluşturulan veritabanının gelecekteki planlama çalışmalarında kullanılması desteklenmektedir.

BOLU İLİNDE BAŞVURULAN KATILIMCI PLANLAMA YÖNTEMLERİ

2010-2013 dönemini kapsayan Doğu Marmara Bölge Planı uygulama döneminde, bölgesel kalkınmada öne çıkan konularda koordinasyon faaliyetleri yürütülmüş ve desteklenmiştir. Bu çalışmalar arasında MARKA tarafından desteklenen pek çok Doğrudan Faaliyet ve Teknik Destek Projesi yer almaktadır. Bu projeler ile Bolu ilinin bazı mekansal kesitleri ve tematik alanları özelinde koordinasyon toplantıları düzenlenmiştir.

2012 yılı içerisinde yeni Bölge Planı (2014-2023) hazırlıklarının başlaması ile beraber yukarıda bahsedilen çalışmaların birer kaynak olarak kullanılmasının yanı sıra, bölge paydaşının Plan sürecine dahil edilmesi için yeni katılımcı planlama yöntemlerine başvurulması ihtiyacı belirmiştir. Yeni Bölge Planı çalışmaları kapsamında Bolu ilçelerinde saha çalışmaları gerçekleştirilmiş ve yerel yönetimler ziyaret edilmiş, ardından da il genelindeki ilgili tüm paydaş grupların davet edilmesiyle geniş katılımlı bir çalışma toplantısı organize edilmiştir.

Bolu ilinde Doğu Marmara 2014-2023 Bölge Planı hazırlıkları döneminde yürütülen katılımcı planlama uygulamaları şöyle listelenebilir;

1. Kalkınma Kurulu Bolu ili İstişare Toplantısı, Kasım 2011 – Kalkınma Kurulu Başkanı başkanlığında Bolu üyeleri ile görüşülmüştür.
2. İlçe ziyaretleri, Nisan 2013 – 8 ilçede ilçe belediye başkanları ve kaymakamlar makamlarında ziyaret edilmiştir.
3. Kalkınma Kurulu Bolu İli Sorunsal Belirleme Toplantısı, 21 Mart 2013 – Kalkınma Kurulu Olağan Toplantısında Bolu üyeleri ile Bolu'nun ilk 5 sorunsalı ve marka kimliği belirlenmiştir.
4. Bolu İl Çalışma Toplantısı, 29 Nisan 2013 – ***89 kişinin*** katılımı ile odak grup toplantıları düzenlenmiştir.
5. Bölgesel Gelişme Anketi, 29 Nisan 2013 – Bolu ilinde ***63 kişi*** tarafından yanıtlanmıştır.

1. KALKINMA KURULU BOLU İLİ İSTİŞARE TOPLANTISI

MARKA Kalkınma Kurulu Başkanı Sayın Halit UÇAR başkanlığında Bolu üyeleriyle yapılan istişare toplantısı 24 Kasım 2011 tarihinde Bolu Köroğlu Otel'de gerçekleşmiştir.

Bu toplantıda dile getirilen görüş ve öneriler aşağıdaki gibidir;

- ✓ MARKA Yönetim Kurulu'nun Kalkınma Kurulu ile daha sık görüşerek görüş alması gerektiği ve şu anda Yönetim Kurulu ile Kalkınma Kurulunun dışarıdan birbirinden bağımsız çalıştıklarına yönelik izlenim olduğu, kalkınma kurullarıyla birlikte hareket edilmesi gerektiği,
- ✓ Bolu'daki küçük ölçekli çevre düzeni planlarının yapılmasında MARKA'nın destek olabileceği,
- ✓ Proje hazırlanmasında MARKA tarafından yönlendirme yapılması gerektiği,
- ✓ Bolu'nun %62'sinin orman olduğu ve bu konuda ileriye yönelik proje yapılması gerektiği,
- ✓ Bolu'nun Batı Karadeniz'de turizm gelirleri ve turist sayısı ile birinci sırada olduğu, toplam 7400 ve Bakanlık belgeli 3700 yatak kapasiteli tesislerin bulunduğu, İlin çeşitli bölgelerinde yeni oteller açılacağı ve 2 yıllık bir çalışma sonucunda ilin kültür envanterinin hazırlandığı,

- ✓ Bolu'da bir KSS kurulumu için bir çalışma başlatıldığı ancak bunun sanayi sitesi olması üzerinde görüşler olduğu ve bu kişilerin %42'sinin ruhsatsız olduğu,
- ✓ KSS'nin taşınmasının bütün esnaflar için çok zor olacağı, güzel ve uygun bir teşvik olması durumunda oradan taşınmanın hızlanabileceği, başka yerlerde bu konuda örnekler olabileceği ve incelenmesi gerektiği
- ✓ Kalkınma Ajansı'nın amacının proje yazma kapasitesi düşük yerlere katkıda bulunmak olması gerektiği,
- ✓ Gerede OSB'nin 52 parseli olan ama 4 tane işleyen işletmesi olan bir OSB olduğu, özellikle ilçelerin kalkınması için çalışma yapılması gerektiği, OSB'nin o kadar imkanları olmasına rağmen yeterli ilginin olmadığı,
- ✓ MARKA sayesinde bugüne kadar alınmayan eğitimlerin alınabildiği ayrıca nitelikli kalkınmaya yönelik ilave çalışmalar yapılması gerektiği vurgulanmıştır.

Fotoğraf 1. Kalkınma Kurulu Bolu Üyeleri ile İstişare Toplantısı

2. ONUNCU KALKINMA PLANI VE BÖLGESEL GELİŞME ULUSAL STRATEJİSİ İÇİN BÖLGESEL DÜZEYDE KATILIMCI PLANLAMA ÇALIŞMALARI

Onuncu Kalkınma Planı (OKP) ve Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi (BGUS) hazırlıklarının güçlü ve yaygın bir kurumsal ve toplumsal tabana oturtulması konusunda koordinatör kurum olan Kalkınma Bakanlığı 21 Haziran 2012 tarihli ve 3169 sayılı yazısıyla, Doğu Marmara Kalkınma Ajansı'na ve onun danışma organı olan Kalkınma Kurulu'na önemli rol atfedilmiştir. Bu noktadan çıkılarak, MARKA olarak konuyla ilgili Kalkınma Kurulu üyelerinin katılımı ile yarım günlük bir çalışma toplantısı organize edilmiş ve ajansın resmi internet sayfası üzerinden bir paydaş anketi uygulanmıştır.

27 Eylül 2012 tarihinde düzenlenen çalışma toplantısına 28 kişi katılmıştır. Organizasyon; kamu, özel ve sivil toplum temsilcilerinin aktif katılımı ile 3 masada grup çalışmaları yapılarak gerçekleştirilmiştir. MARKA'nın resmi internet sayfasında 2 hafta süresince yayınlanan paydaş anketine ise Bölge illerinden 65 kişi katılım göstermiştir.

Gerek çalışma toplantısında, gerekse paydaş anketinde bölge paydaşının dile getirdiği ulusal ve bölgesel tematik alanlar ve stratejik öncelikler ile işbirliği, mekansal ve kurumsal gelişimi yorumlar birleştirilerek OKP ve BGUS'a yönelik Doğu Marmara Bölgesi önerileri olarak derlenmiştir. Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu ve Yalova illerini kapsayan Doğu Marmara Bölgesi için OKP ve BGUS kapsamında yürütülen bu çalışmalarda kamu, özel sektör, sivil toplum ve üniversite temsilcilerinin görüşleri ile derlenen söz konusu bölgesel tematik alanlar ve stratejik öncelikler Doğu Marmara 2014-2023 Bölge Planı çalışmalarına da temel teşkil etmektedir. OKP ve BGUS çalışmalarında bölge paydaş grupları tarafından bölgesel düzeyde aşağıdaki tematik alanlar ve stratejik öncelikler belirlenmiştir;

1. ***Çevre ve Yeşil Büyüme***
2. ***Ar-Ge ve Yenilikçilik***
3. ***Girişimcilik***
4. ***Turizm***
5. ***Tarım ve Beşeri Kaynaklar***
6. ***Üniversite ve Mesleki Eğitim***

Çalışmada bölge paydaşının bölgesel işbirlikleri konusunda görüşleri de toplanmıştır. Bölge paydaşı tarafından Doğu Marmara Bölgesi'nin en fazla işbirliği yapması gereken bölgelerin başında İstanbul, Ankara ve Bursa bölgeleri olmuştur. Söz konusu bölgeler ile işbirliği konuları arasında ise en fazla turizm, bilişim, lojistik ve sanayi sektörlerinde ortak faaliyetler yürütülmesi olmuştur.

Katılımcıların tarafından bölgede mekansal gelişme ve mekansal planlama alanında sıklıkla dile getirilen öneriler; ulaşım altyapısının geliştirilmesi, kırsal kalkınma ve turizm altyapısının güçlendirilmesi, kentsel yaşam standartlarının yükseltilmesi ve afet riskini azaltan planlama yaklaşımının benimsenmesi şeklinde olmuştur.

OKP ve BGUS için Doğu Marmara Bölgesi'nde yürütülen söz konusu katılımcı planlama çalışmalarından elde edilen sonuçlar katılımcı fikirlerine müdahale mümkün olan en düşük seviyede tutularak Doğu Marmara Bölgesi'nin görüşü olarak tek bir rapor haline getirilmiştir. Hazırlanan rapor 17 Ekim 2012 tarihinde düzenlenen 2012 Yılı Onuncu Olağan Yönetim Kurulu'na sunulmuş; Yönetim Kurulu üyelerinin de konu hakkında görüşleri dikkate alınmıştır. Ayrıca rapor Kalkınma Kurulu üyelerine elektronik posta ile gönderilmiş ve Kalkınma Bakanlığı'na iletilmiştir.

3. BOLU İLİNDE İLÇE ZİYARETLERİ

Bölge Planı hazırlıkları çerçevesinde, MARKA Planlama Ekibi ve Yatırım Destek Ofisleri çalışanları bölgede yer alan tüm ilçelere ziyaretler düzenlemektedir. Bu ziyaretlerde, ilçe belediye başkanları ve kaymakamları ile görüşülmekte ve ilçe ile ilgili detaylı bilgilerin alınmaktadır. Ayrıca bu görüşmelerde ilçenin ve bölgenin kalkınmasına yönelik olarak potansiyeller tespit edilmekte, Bölge Planı kapsamında bu hususlar istişare edilmektedir.

Bolu ilinde ilçe ziyaretleri 8 - 25 Nisan 2013 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Göynük, Mudurnu, Seben, Kıbrıscık, Dörtdivan, Gerede, Yeniçağa ve Mengen olmak üzere 8 ilçede ilçe belediye başkanları ve kaymakamlar makamlarında ziyaret edilmiştir.

Tablo 1. Bolu İlçeleri Ziyaret Takvimi

	Ziyaret Yeri	Ziyaret Tarihi
1	**Göynük Kaymakamı**	25 Nisan 2013 Perşembe
2	**Göynük Belediye Başkanı**	25 Nisan 2013 Perşembe
3	**Mudurnu Kaymakamı**	25 Nisan 2013 Perşembe
4	**Mudurnu Belediye Başkanı**	25 Nisan 2013 Perşembe
5	**Seben Kaymakamı**	9 Nisan 2013 Salı
6	**Seben Belediye Başkanı**	9 Nisan 2013 Salı
7	**Kıbrıscık Kaymakamı**	9 Nisan 2013 Salı
8	**Kıbrıscık Belediye Başkanı**	9 Nisan 2013 Salı
9	**Dörtdivan Kaymakamı**	10 Nisan 2013 Çarşamba
10	**Dörtdivan Belediye Başkanı**	10 Nisan 2013 Çarşamba
11	**Gerede Kaymakamı**	10 Nisan 2013 Çarşamba
12	**Gerede Belediye Başkanı**	10 Nisan 2013 Çarşamba
13	**Yeniçağa Kaymakamı**	8 Nisan 2013 Pazartesi
14	**Yeniçağa Belediye Başkanı**	8 Nisan 2013 Pazartesi
15	**Mengen Kaymakamı**	8 Nisan 2013 Pazartesi
16	**Mengen Belediye Başkanı**	8 Nisan 2013 Pazartesi

İlçe belediye başkanları ve kaymakamlar ile yapılan görüşmelerden elde edilen bilgilerin ortak paydada toplanabilmesi için önceden belirlenen bir soru listesi üzerinden gidilmiştir. İlçe yöneticilerinin ilçelerini 2023 yılında nerede görmek istedikleri ve bu hedefe erişilmesi için sosyal, ekonomik ve çevresel açıdan ne gibi sıkıntıların aşılması gerektiği sorgulanmıştır.

Bu görüşmelerde aşağıda listelenen konular üzerinde durulmuştur;

- ✓ İlçenizi 2023 yılında nerede görüyorsunuz? Hayalinizdeki ilçeyi tanımlar mısınız?
- ✓ 2023 vizyonunuza ulaşılmasında ilçenizin öncelikli sosyal, çevresel ve ekonomik sorunları ve bu sorunların aşılmasını sağlayacak ihtiyaçlar nelerdir?
  - o **Sosyal açıdan**: ilçede sosyal sorunlar nelerdir? Bu sorunlara yönelik ne gibi ihtiyaçlar vardır? İlçede işsizlik sorunu var mıdır? Var ise işsizliğin temel sorununu nasıl tanımlarsınız? İşsizlikle mücadelede ne gibi uygulamalara ihtiyaç duyulmaktadır?
  - o **Çevresel açıdan**: ilçede çevresel sorunlar nelerdir? Bu sorunlara yönelik ne gibi müdahalelere ihtiyaç duyulmaktadır?

- **Ulaşım-Altyapı:** ilçede ulaşım ve teknik altyapı sıkıntıları bulunmakta mıdır?
- **Ekonomik açıdan:** İlçenin kalkınmasında sizce öncelikli sektör(ler) hangileridir? Bu sektörlerin gelişmesi için neler yapılmalıdır? Sektörün gelişememesinin temel nedenleri neler olabilir?

✓ İlçenizin en fazla etkileşimde olduğu İlçe/İl/Bölge ve etkileşim alanları nelerdir? (yakın metropollerle İstanbul, Bursa, Ankara Kocaeli Sakarya… ve komşu ilçelerle ilişkiler hakkında bilgi veriniz)

✓ İlçenin içine girdiği büyük ölçekli veya kritik öneme sahip küçük ölçekli kamu ve özel sektör yatırımları var mıdır? (Mevcut /Devam eden/ Son iki yıl içinde tamamlanan)

Bolu ilçelerinde gerçekleştirilen her bir makam ziyaretlerinin ardından ziyaretlerde yerel yöneticiler tarafından dile getirilen fikirler toplantı tutanağı olarak raporlanmıştır. Hazırlanan raporlar Doğu Marmara 2014-2023 Bölge Planı'nda kaynak olarak kullanılacaktır. Bu görüşmelerde ilçelerle ilgili öne çıkan ana unsurlar ise aşağıda özetlenmiştir.

Göynük İlçe Ziyaretleri

25 Nisan 2013 tarihinde Göynük Kaymakamı Haluk Çakmak ve Göynük Belediye Başkanı Kemal Kazan Kaymakamlık makamında ziyaret edilmiştir. Bu ziyarette İpekyolu turizm koridorunda yer alan önemli kültürel destinasyonlardan biri olan Göynük ilçesinin merkezinde turizm sektörünün, köylerinde ise tavukçuluk sektörünün ekonomik hayatta etkisinin büyük olduğundan bahsedilmiştir. Tarihi ve kültürel değerleri ile ön plana Göynük ilçesinin aşılması gereken ilk sıkıntısı ise Göynük'ü çevre ilçelere ve Bolu'ya bağlayan karayollarının iyileştirilmesi olarak dile getirilmiştir.

Fotoğraf 2. Göynük İlçe Ziyareti

Mudurnu İlçe Ziyaretleri

25 Nisan 2013 tarihinde Mudurnu Kaymakamı Nurullah ERTAŞ ve Mudurnu Belediye Başkanı Mehmet İnegöl Kaymakamlık makamında ziyaret edilmiştir. Bu ziyarette yerel yöneticiler tarafından İpekyolu turizm koridorunda yer alan bir diğer kültürel destinasyon olan Mudurnu ilçesinin turizm sektöründe etrafındaki diğer turizm odakları ile beraber bütüncül bir yaklaşımla ele alınması gerektiği vurgulanmıştır. Mudurnu ilçesinin tavukçuluğun yanı sıra organik ürünlerle desteklenen kırsal turizm, termale dayalı sağlık turizmi ve kültür turizmi ile kalkınmasının mümkün olacağından bahsedilmiştir.

Fotoğraf 3. Mudurnu İlçe Ziyareti

Seben İlçe Ziyaretleri

9 Nisan 2013 tarihinde Seben Kaymakamı Alper Balcı ve Seben Belediye Başkanı Süleyman Özbağ Seben ilçesinde ziyaret edilmiştir. Gerçekleştirilen ziyaretlerde Seben ilçesi 2023 yılında istihdam yaratan yatırımların yer aldığı ve tarımsal açıdan gelişmiş bir ilçe olması gerektiğinden bahsedilmiştir. Turizm sektörüne yönelik olarak da doğal değerlerin varolduğu ilçede göç nedeniyle nüfusun azalıyor olması ve tarımsal desteklerden yararlanma olanaklarının sınırlı olması öncelikli problem alanları olarak tanımlanmıştır.

Fotoğraf 4. Seben İlçe Ziyareti

Kıbrıscık İlçe Ziyaretleri

9 Nisan 2013 tarihinde Kıbrıscık Kaymakamı Muhammet Fatih Safitürk ve Kıbrıscık Belediye Başkanı Kemal Aktaş ziyaret edilmiştir. İpekyolu turizm koridorunda yer alan Kıbrıscık'ta turizmle beraber tarım ve tavukçuluk da ekonomik getirisi olan diğer sektörler olarak belirtilmiştir. İlçeye erişim yollarının niteliğinin düşük olası ve ilçede tarımsal desteklerden yararlanma olanaklarının sınırlı olması öncelikli problem alanları olarak tanımlanmıştır. Görüşmede ayrıca köylerde nüfusun yaşlanmakta ve azalmakta olduğundan da bahsedilmiştir.

Fotoğraf 5. Kıbrıscık İlçe Ziyareti

Dörtdivan İlçe Ziyaretleri

10 Nisan 2013 tarihinde Dörtdivan Kaymakamı Nursan Vural Zorlu ve Dörtdivan Belediye Başkanı Sefer Akman Başkanlık makamında ziyaret edilmiştir. Dörtdivan ilçesinin gelişiminin önündeki en büyük engel olarak Bolu Çevre Düzeni Planı'nda Dörtdivan ilçesinde sanayi gelişim alanına yer verilmemiş olması olarak tanımlanmıştır. Nüfusun göç etmesi ve yaşlanmasına bağlı olarak azaldığı ilçede istihdam yaratan yeni yatırım alanları öncelikli ihtiyaç olarak belirlenmiştir. Dörtdivan ilçesinin en fazla Ankara ile ikinci sırada ise Bolu merkez ilçe ile etkileşim halinde olduğu dile getirilmiştir.

Gerede İlçe Ziyaretleri

10 Nisan 2013 tarihinde Gerede Kaymakamı Arslan Yurt ve Gerede Belediye Başkan Yardımcısı Ali Kemal Atay makamlarında ziyaret edilmiştir. Bu ziyaretlerde, deri sanayisinin geliştiği ilçede deri dışında alternatif sanayi sektörlerinde de gelişme olması gerektiğinin üzerinde durulmuştur. Bu kapsamda Gerede Karma OSB alanının değerlendirilmesi gerektiğine vurgu yapılmıştır. Ankara'ya, Bolu merkez ilçesine ve Kocaeli'ye göçün söz konusu olduğu Gerede köylerinde nüfusun yaşlanma tehlikesiyle karşı karşıya olduğunda bahsedilmiştir.

Fotoğraf 6. Gerede Kaymakamı Ziyaretinden Görünüm

Yeniçağa İlçe Ziyaretleri

8 Nisan 2013 tarihinde Yeniçağa Kaymakamı Barış Aktan makamında ziyaret edilmiştir. Yeniçağa Belediye Başkanı Ahmet Kızıltan ise mucbir bir sebepten ötürü ziyaret edilememiş ve Belediye çalışanları ile ilçe hakkında görüşülmüştür. Lojistiğin önemli bir sektör olduğu ilçede doğa turizmi önü açık bir diğer sektör olarak belirtilmiştir. İlçenin Mengen'le beraber aşçılık konusunda öne çıktığı, tarım ve hayvancılığın henüz çok gelişmemiş ama gelişmeye açık alanlar olduğu dile getirilmiştir.

Mengen İlçe Ziyaretleri

8 Nisan 2013 tarihinde Mengen Kaymakamı Hayri Zorlu ve Mengen Belediye Başkanı Osman Eraslan makamlarında ziyaret edilmiştir. Bu ziyaretlerde Mengen ilçesinin geçimini sağladığı temel sektör aşçılık ve madencilik olarak tanımlanmıştır. İlçenin nüfusun önemli bir bölümünü oluşturan emeklilerden kaynaklı bir finansal yapısının olduğu ve nüfusun yaşlanma eğiliminde olduğu dile getirilmiştir. Bu görüşmelerde ayrıca Mengen ilçesinde mantarcılığın ve tarım-hayvancılığın gelişmeye açık alanlar olduğundan bahsedilmiştir.

4. KALKINMA KURULU BOLU İLİ SORUNSAL TANIMLAMA TOPLANTISI

Doğu Marmara 2014-2023 Bölge Planı, 21 Mart 2013 tarihinde düzenlenen 2013 Yılı I. Olağan Kalkınma Kurulu toplantısında ele alınmıştır. Bu toplantıda Kalkınma Kurulu üyeleri iller bazında gruplandırılarak, her bir ilde kalkınmaya ilişkin çalışılması gereken öncelikli alanlar tespit edilmiştir. Toplantıda Bolu masasında kamu, üniversite ve STK'lardan olmak üzere 11 temsilci yer almıştır.

1. Tahsin AKDUMAN, Genel Sekreter / Bolu İl Özel İdaresi
2. İhsan AĞCAN, Belediye Bşk. Yrd. / Bolu Belediyesi
3. Uğur YETKİN, Müdür/ İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü
4. Hasan KAPLAN, İl Müdürü/ İl Kültür Turizm Müdürlüğü
5. Özkan YAVUZ, Bolu Şube Müdürü/ İl Orman ve Su İşleri 9. Bölge Müdürlüğü
6. Prof. Dr. Elif YÜCETÜRK, Öğretim Üyesi/ Abant İzzet Baysal Üniversitesi
7. Mustafa ALLAR, Başkan/ Gerede Ticaret ve Sanayi Odası
8. Selami KAYA, Eğitim Sorumlusu/ Bolu Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Birliği
9. Mustafa GÜLEN, Bölge Müdürü / Bolu OSB
10. Mustafa Şerafettin ERBAYRAM
11. Şerafettin DAĞYILDIZI, Genel Sekreter / Gerede Ticaret ve Sanayi Odası

Fotoğraf 7. 2013 Yılı 1. Olağan Kalkınma Kurulu Toplantısı Bolu Masası

Birinci Oturum – Sorun Tanımlama

Katılımcılar tarafından Postitlere Bolu ilinde öne çıkan sorunları yazmaları istenmiş, postitlere altyapı, çevre, sanayi, ekonomik ve turizm konularında aşağıdaki sorunlar yazılmıştır;

Hemfikir Olunan Sorun Başlıkları

1	Teşvik Sorunu; Bolu'nun 2. Bölge'de yer alması. a) SEGE'nin ele aldığı kriterlerin gözden geçirilmesi
2	Bolu'nun Turizm Master Planı'nın olmaması a) Turizm için konaklama tesislerinin yetersizliği (yatak sayısı)
3	Çevre Sorunları a) Tavuk atıklarının çevreyi kirletmesi (Hava-Su-Toprak) b) Su kaynaklarının kirlenmesi ve tükenmesi c) HES inşaat ve kurulum sonrası denetim yetersizliği
4	Demiryolu ağının Bolu'dan geçmemesi sorunu (İsmetpaşa-Mudurnu bağlantısı)
5	Bolu'da tarım ve hayvancılığın desteklenmemesi a) Toprak toplulaştırması ve miras hukuku sorunu b) Bolu'nun göç veriyor olması (Özellikle köylerden ilçeye, ilçelerden merkeze)
6	Yatırıma uygun arazi olmaması sorunu (%60' a yakını orman, mera vb. arazi olarak belirlenmiş)
7	Gençliğin sosyal yaşama entegrasyonunu artıracak mekan + araçların olmaması; eksikliği sorunu (Barınma da dahil edilebilir)
8	Üniversite-Sanayi işbirliği eksikliği sorunu
9	Bolu'da STK ların karar mekanizmasında yeterli etkinlikte olmaması

Fotoğraf 8. 2013 Yılı 1. Olağan Kalkınma Kurulu Toplantısı Bolu Masası

Ayrıca toplantıda aşağıdaki öneriler dile getirilmiştir;

- ✓ Bolu Gerede İlçesi büyükbaş hayvancılık yatırımları için uygun alanlara sahiptir. Ayrıca deri organize sanayi faaliyete geçmek üzere kurulacak. Büyük ölçekli hayvancılık yatırımlarında deri sektörü daha da geliştirilebilir. Ayrıca Ankara ve İstanbul'a yakınlık avantajı önemlidir.
- ✓ Kalkınma Kurulu üyelerinin yurtdışı görevlerinin arttırılması
- ✓ Kalkınma Kurulu üyeleri ile Yönetim Kurulu üyelerinin birlikte fikir alışverişi toplantısı
- ✓ Kalkınma Kurulu ile Yönetim Kurulu arasında iletişim yok, bu durum verimliliği negatif etkilemekte.

Geliştirilebilecek İşbirlikleri;

- ✓ Yalova ile termal Turizm
- ✓ Bolu Gıda sanayinde (öz. Beyaz et) işbirliği geliştirilebilir
- ✓ Kocaeli- Bolu OSB'ler arası İşbirliği
- ✓ 'Spor Turizminde' diğer tüm iller bölgeler arası işbirliği
- ✓ Turizm alt dallarında diğer ilgili bölgelerle işbirlikleri geliştirilebilir

Üçüncü Oturum – Marka Kimlik Belirleme

Katılımcılar tarafından önerilen Bolu Kimliği ve Puanları;

	MARKA Kimlik Önerileri	Puan
1	**Yaşanabilir Kent Bolu**	**6**
2	Tabiatın Kalbi Bolu	3
3	Geleceğin Yaşam Kenti Bolu	2
4	"Made in Bolu"	1
5	Doğa ve Yemek Turizminde Bolu	1
6	Yeşilin Beyazın Ahengi	1
7	Mutluluk Kenti	1
8	Doğal Güzelliklerin Zirvesi	1
9	Yaşam İçin Bolu'da 1 Gün	1
10	ÇAM Şehir	1
11	Yeşil Bolu	1

Katılımcılar tarafından Bolu'nun marka kimliği; **"Yaşanabilir Kent Bolu"** olarak tanımlanmıştır.

5. BOLU İLİ ÇALIŞMA TOPLANTISI

MARKA tarafından hazırlanmakta olan Bölge Planının hedeflerine ulaşması, bölgedeki tüm tarafların bu çalışmaları benimsemesine, kaynak ve çabalarını kalkınma için ortak hedefler doğrultusunda seferber etmesine bağlıdır. Benzer biçimde, Bolu'nun geleceğine dair amaç ve fikir birliğine ulaşılabilmesi ve bu suretle çalışmaların hayata geçirilebilmesi için tüm kesimlerince çalışmalara katılım sağlanması ve yerel ve merkezi düzeyler arasında bilgi alışverişinin gerçekleştirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Bu kapsamda, Bolu ilinin ve Doğu Marmara Bölgesinin kalkınma sürecine katkı sağlamak amacıyla 29 Nisan 2013 tarihinde Bolu Gazelle Resort Otel'de bir çalışma toplantısı gerçekleştirilmiştir. Çalışma toplantısı ile Bolu 2023 vizyonuna erişilmesi için uygulanması gereken proje önerilerinin, uygulayıcı otoritelerin ve uygulama periyodunun belirlenmesi amaçlanmıştır.

Fotoğraf 9. Bölge Planı Bolu İli Çalışma Toplantısı

Bolu ili çalışma toplantısı için; Bolu İli Milletvekillerine, Bolu İli Belediye Başkanlığına, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Rektörlüğüne, Bolu Barosu Başkanlığına, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Altyapı ve Kentsel Dönüşüm Hizmetleri Genel Müdürlüğüne, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğüne, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğüne, Bolu İli Kaymakamlıklarına, Bolu İlçe ve Belde Belediye Başkanlıklarına, Ekonomi Bakanlığı Marmara Bölge Müdürlüğüne, Kültür ve Turizm Bakanlığı Ankara 1 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğüne, Orman ve Su İşleri Bakanlığı 9. Bölge Müdürlüğüne, Orman ve Su İşleri Bakanlığı DSİ 5. Bölge Müdürlüğüne, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı 13. Bölge Müdürlüğüne, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Karayolları Genel Müdürlüğü 1. ve 4. Bölge Müdürlüklerine, Bolu İli Kamu Kurum ve Kuruluşlarına, Bolu İli Meslek Odalarına, Bolu İli Kent Konseyi Başkanlığına, Bolu İli Sivil Toplum Kuruluşlarına, Basın ve Yayın Kuruluşlarına olmak üzere ***129 kurum/kişiye*** davet gönderilmiştir. Çalışma toplantısı kamu, özel sektör ve sivil toplum örgütlerinden ***89 kişinin katılımıyla*** gerçekleştirilmiştir.

Tablo 2. **Bolu İli Çalışma Toplantısı Program Akışı**

Program İçeriği	
12:00-13:30	Öğle yemeği
13:30-14:00	**Protokol Konuşmaları:** MARKA Genel Sekreteri Sn. Dr. Fatih AKBULUT Düzce Valisi Sn. Adnan YILMAZ Bolu Valisi Sn. İbrahim ÖZÇİMEN
14:00-14:15	**Doğu Marmara Bölge Planı Bilgilendirme Konuşması** ve Toplantıda İzlenecek Yöntemin Katılımcılara Aktarılması / MARKA Planlama Birim Başkanı Sn. Candan Umut ÖZDEN
14:15-14:30	**Ara: Katılımcıların odak gruplara dağılımı**
14:30-16:30	**Odak Grup çalışmaları**
16:30-17:00	**Genel Oturum:** Odak Grup Sonuçlarının Paylaşılması
17:00	**Kapanış**

Bolu ili Çalışma Toplantısı MARKA Genel Sekreteri Sn. Dr. Fatih AKBULUT'un, Düzce Valisi Sn. Adnan YILMAZ'ın ve Bolu Valisi Sn. İbrahim ÖZÇİMEN'in açılış konuşmaları ile başlamıştır. Çalışma toplantısında izlenecek yöntemin MARKA Planlama Birim Başkanı Sn. Candan Umut ÖZDEN tarafından katılımcılara aktarılmasının ardından; çalışma toplantısı 5 masa etrafında odak grup görüşmeleri yapılarak devam ettirilmiştir. Bu odak gruplarda katılımcılar tarafından ortak akılla; Bolu 2023 vizyouna erişilebilmesi için proje/faaliyet uygulamalarını tanımlamaları beklenmiştir. Odak gruplarda uygulanması gereken faaliyetlerin neler olduğu, uygulamayı gerçekleştirebilecek olan kurumların hangileri olduğu ve faaliyetlerin hangi zaman aralığında gerçekleştirilmesi gerektiği konuları üzerinde durulmuştur. 80 kişinin katılımı ile gerçekleşen odak gruplarda yer alan katılımcıların listeleri ekte sunulmaktadır.

Odak Grup 1: Kültür ve Turizm

Odak Grup 2: Tarım ve Kırsal Kalkınma

Odak Grup 3: Sosyal Yapı

Odak Grup 4: Sanayi ve Ticaret

Odak Grup 5: Çevre ve Kentleşme

Kültür ve Turizm

Bolu ili kültür ve turizm alanı ile ilgili çalışmalar yürüten kurum ve kuruluşlardan 20 temsilcinin yer aldığı odak grup çalışmasında üretilen fikirler aşağıda listelenmektedir (Ek-1).

Fotoğraf 10. Bolu Çalışma Toplantısı Kültür ve Turizm Odak Grubu

Alt Başlık 1. Kültür varlıklarının korunması, yaşatılması, gelecek kuşaklara aktarılması ve sürdürülebilir şekilde turizmde değerlendirilmesi

Proje Önerisi 1: Öncelikli alanlarda kültür varlıklarının korunmasına yönelik çalışmalar (proje ve uygulama) yapılması (Mudurnu, Göynük ve Gerede başta tarihi kale, kentsel sitler ve Hisartepe Claudiopolis)

- **Açıklama:** Gerede tarihi Keçi Kalesi, Mudurnu evlerinde kaya yuvarlanması riski, restorasyonlarda dış cephenin önemsenmesi yerine mimari özelliklerinin önceliklendirilmesi, kamuya ait taşınmazların korunması ile ilgili finansman, KTB desteklerinin kamuya da verilmesi, acil onarıma ihtiyaç duyan yapıların tespiti, Göynük Gürcüler konağı, Seben Kaya Evleri, Çeltikdere Bizans Kilisesi restorasyonu, Yeniçağa Yukarıcamii Sultan Reşat Çeşmesi rekonstrüksiyonu, Bolu (Frigya-Bithnyia, Roma dönemi Claudiopolis) SPQR imtiyazı verilmiştir Bolu'nun arkeolojik alanlarının kazılarla ortaya çıkartılması, Hisartepe'nin ortaya çıkartılması – ivedilikle 1. arkeolojik sit alanı ilan edilmesi
- **Uygulayıcı(lar):** KTB, İKTM, Belediyeler, Kaymakamlıklar, İl Özel İdaresi, Marka
- **Dönemi:** 1-10 yıl içerisinde uygulanmalıdır.

- **Ön koşullar – engeller:** Kadastro sorunları, arkeolojik alanların kazı çalışmalarının yapılamaması, kamu yapılarına restorasyon desteği bulunamaması, arkeolojik alanlarda yapılaşma, ilçe belediyelerinde teknik personel yetersizliği, halkın kültür varlıklarının korunması için fayda görüyor olması

Proje Önerisi 2: Kültür Varlıklarının Turizmde Kullanılması (Sürdürülebilir) – Hisartepe, Stadion'un kamulaştırılması, Göynük, Mudurnu, Yeniçağa ve Gerede'deki restorasyonların tamamlanması, her ilçede kent tarihi müzeleri açılması, tarihi yapı sahiplerine pansiyonculuk ve turizmde kullanma eğitimleri verilmesi, Gerede Dericilik müzesi, yöresel ürünleri turizmde kullanabilecek girişimcilere finansman (hibe, Kredi) sağlanması ve bu ürünlerin tanıtımına ve satışına yönelik alanlar oluşturulması

- **Açıklama:** Yabancı turistlerin uzun süre tutulmasına yönelik çalışmalar yapılması (Claudiopolis) ve arkeolojik tepe haline getirilmesi, Gerede'de yaklaşık 800 yıldır dericilik yapılıyor – müzesi yapılabilir, Yeniçağa adını Çaka Bey'den alıyor (?), Gerede'ye dericilik Afganistan'dan geldi (?), Köroğlu şair mi savaşçı mı (?), kültür turizmi gelişiyor, yöresel ve turistik ürünlerin turizmde kullanması için küçük ölçekli destekler yeterli – yaygınlaştırılması gerekiyor, yöresel ürünlerin sürekli pazarlanabileceği alan gerekiyor, meslek edindirme kursları sürdürülebilir olmuyor, Bolu End Meslek lisesi meslek liselerinde yöresel ürünlere yönelik beceri yarışmaları düzenlendi (eski dokuma tezgahları) – modacılar kalitesini teyit etti bunların pazarlanmasına yönelik çalışmalar yapılmalı, Atatürk Orman parkında oluşturulan yöresel ürünler pazarının Karaçayır Parkına da yapılması. (Bolu Bel.), belediyelerin acentelere yönelmesi kapasiteyi arttırabilecektir. Bolu merkezde Uluslararası Gastronomi Festivali düzenlenmesi,
- **Uygulayıcı(lar):** İKTM, AİBÜ, Belediyeler, tarihi yapı sahipleri, marka, STK'lar
- **Dönemi:** 5-10 yıl içerisinde uygulanmalıdır
- **Ön koşullar – engeller:** Tarihi yapı sahiplerinin yeterince yapıları turizmde kullanamaması, finansman sorunları, girişimcilerin desteklenmesi gerekiyor, mesleki eğitim kurslarının sonuçları sürdürülebilir olmuyor, yöresel ürün hammaddesi bulma sorunu,

Proje Önerisi 3: Bolu Müzesinin müstakil bir binaya kavuşturulması.

- **Açıklama:** *Halen Kültür Sitesi içinde bulunan Bolu Müzesinin daha geniş, müzeciliğe uygun ve turistik güzergah üzerinde yapılacak yeni bir binaya ihtiyaç bulunmaktadır.*
- **Uygulayıcılar :** Kültür ve Turizm Bakanlığı, Belediye, Defterdarlık, Marka, Özel İdare.
- **Dönemi :** 5-10 yıl içerisinde uygulanmalıdır.

Alt Başlık 2. Alternatif turizm türlerinin geliştirilmesi ve turizmde hizmet kalitesinin artırılması

Proje Önerisi 1: Bölge Ölçeğinde Turizm Çeşitlerine Yönelik Mastır Plan Çalışmaları Yapılması

- **Aşaması:** sektör raporu çalışmaları devam ediyor
- **Uygulayıcı(lar):** MARKA, İKTM'ler
- **Dönemi:** 1-2 yıl içerisinde uygulanmalıdır

Proje Önerisi 2:

Sağlık ve Termal (uzman hekim bulundurulması, Karacasu, Seben, Sarot ve Babas'taki otellere ulaşım olanaklarının iyileştirilmesi, hastanelerin termal ve fizik tedavide ihtisaslaşması), Spor (yabancı ülke spor takımlarının çekilmesi, sağlık turizmiyle entegrasyon – spor sağlığı , basketbol başta olmak üzere salon sporları için kapalı salonları, hokey alanları),

Kongre (büyük ölçekli kongre salonu ve fuar alanı yapılması,toplantıya birlikte gelen insanlar için alışveriş – eğlence olanakları), Kültür (ipekyolu turizm koridoru),

Botanik (fotoğrafçılık kuş gözlemciliği Yeniçağa gölü'nde geliştirilebilir, göllerde kano ve yelken sporu - üniversiteler), Bolu Şehir merkezinde Atatürk Orman Parkına Botanik Müzesi, Yeniçağa Gölü kenarına da benzer bir sergi salonu kurulması.

Golf (Abant gibi yaylalar, At yaylası),

Av (yabani hayvan avı, ormanlık alanların değerlendirilmesi),

Kış Sporları (Kış sporlarının yapıldığı Kartalkaya ve Arkut bölgelerine günübirlik ulaşımların kolaylaştırılması, Arkut dağına yeni pistler oluşturulması ve tanıtımının artırılması, Köroğlu dağı gölgesine yeni kayak pistleri ve otel alanları oluşturulması (Kapaklı Bölgesi),

Yayla ve Göller (örnek yayla kentleri – Sarıalan, Taşlıyayla ve Atyaylası), Hava Sporları (yamaç paraşütü model uçak vs. çimenkaya), Yürüyüş, dağ bisikleti, off-road, orienteering vb.

- **Açıklama:** Trekking ve doğa sproları için projeler geliştirilmeli. 400 yataklı hastane yatırımı için ödenek ayrıldı, hokeyde Türkiye şampiyonluğu, Yeniçağa gölü ekosistem haritası çıkartılıyor, 200 üzeri kuş çeşidi 20 üzeri endemik tür mevcut, Örencik yaylasında çalışmalar yapılıyor (TMMOB mimari kimlik belirledi), yaylalara ağırlıklı olarak kadınlar çıkıyor, karşılarında kadınların muhatap olarak bulunmaları söz konusu, av turizmi karlı
- **Uygulayıcı(lar):** Belediyeler, İKTM, Marka, Orman ve Su İşleri Md., Kaymakamlıklar,TMMOB, STK'lar
- **Dönemi:** 5-10 yıl içerisinde uygulanmalıdır
- **Ön koşullar – engeller:** Büyük grupları barındıracak yeterli yatak kapasitesi ve sosyal ihtiyaçları karşılayacak tesisler bulunamıyor, büyük ölçekli kongre alanı yok, tarım alanlarının önemsenmesi ve korunması, yayla halkı kültürünün bozulmaması önemli, az sayıda ve sürdürülebilir turizm çeşidine ağırlık verilmeli

<u>Alt Başlık 3. Turizm yatırım alanlarının altyapısının geliştirilmesi</u>

Proje Önerisi 1: Karacasu Termal TM'deki İl Özel İd. Ait yatırım alanlarının turizme açılması ve TM sınırlarının genişletilmesi

- **Aşaması:** Karacasu TM ilan edildi (KTB), Karacasu Belediye Meclisince alınan sınır genişletilmesine gerek olmadığına dair olumsuz kararın değiştirilmesi gerekmektedir
- **Uygulayıcıları :**Kültür ve Turizm Bakanlığı, Özel İdaresi, Belediyeler.
- **Dönemi:** 2-5 yıl içerisinde uygulanmalıdır

Proje Önerisi 2: Turizm alanlarına giden yolların iyileştirilmesi (Bolu-Yedigöller, Abant-Taşkesti, Taşkesti-Sülüklügöl, Aladağ-Sarıalan)

- **Uygulayıcı(lar):** Kültür ve Turizm Bk., Orman Bk, Özel İdare, Karayolları Bölge M., Belediyeler
- **Dönemi:** 2-5 yıl içerisinde uygulanmalıdır

Proje Önerisi 3: Bolu Askeri havaalanının sivil havacılığa açılarak en azından küçük uçaklarınıniş kalkış yapabilmesi. Mümkün olmadığı takdirde Hendek-Düzce-Bolu arasında uygun bir alana bölge havaalanı yapılması. Gölköy ve Taşlyayla Göletlerine deniz uçaklarının iniş kalkışına izin verilmesi.

- **Uygulayıcı(lar):** Ulaştırma Bakanlığı, Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Belediye.
- **Dönemi:** 2-5 yıl içerisinde uygulanmalıdır.

Alt Başlık 4. Turizm yatırımlarının artırılması

Proje Önerisi 1: Büyük ölçekli yatırımlarla birlikte butik otelciliğe yönelik turizm alanlarının belirlenmesi ve doğaya uyumlu projelendirilmesi ile yatırımlara açılması ve özellikle yerel girişimcilerin yatırım yapmalarına teşvik sağlanması ,(Köroğlu, Sarıalan, Abant, Aladağ, Mengen, Taşkesti, Arkut, Dertli Yaylaları, Taşlıyayla, vb). Yedigöllerde atıl durumda bulunan konaklama ve yeme içme tesislerinin işlevsel hale getirilmesi. Orman içlerinde bulunan orman idaresine ait atıl durumdaki bina, depo vb. tesislerin yatırımcılara tahsisi.

- **Aşaması :** Seben Taşlıyayla Göleti ve çevresinin planlı olarak turizm yatırımlarına açılması amacıyla bölgenin "Turizm Merkezi" ilan edilmesi Kültür ve Turizm Bakanlığına teklif edildi.
- **Uygulayıcı(lar):** Kültür ve Turizm Bk.lığı, Orman ve Su İşleri Bk.lığı**,** Çevre ve Şehircilik Bk.lığı, Belediyeler, girişimciler,
- **Ön koşullar – engeller:** KTB Bolu ormanlarının binde beşinden fazlasını TM ilan ettiği için yeni alan ilanı yapamıyor. Bu nedenle ilan edilen alanlar yeniden gözden geçirilmeli. Mutlak Tarım alanlarının korunması. Bolu Merkez, Mudurnu ve Göynük ilçelerinde son yıllarda artan beyaz et üretim tesislerinin kontrol altına alınması gerekmektedir.

Proje Önerisi 2: yatırıma hazır paket projelerin oluşturulması, altyapısının kurulması ve tanıtılması (web sitesi, info tur vs.)

- **Uygulayıcı(lar):** İKTM, Marka,
- **Dönemi:** 1-2 yıl içerisinde uygulanmalıdır

Alt Başlık 5. Turizm potansiyelinin tanıtımının yapılması ve bilinirliğinin artırılması

Proje Önerisi 1: TÜRSAB'a ve acentelere info-turlar yapılması, Otel içlerinde BOLU ili bilgi notları ve gezi rehber programları müşterilerin dikkatini çekecek şekilde yayınlanmalı, Abant Gölü gişelerinde alınacak tedbirler ile araç sıra beklemelerin çözülmesi, Ekolojik dengenin bozulmaması için yoğun ziyaretlerin olduğu, Abant, Gölcük, Yedigöller gibi bölgelerde tedbirler alarak çevrenin korunması sağlamalıdır), Bolu Merkeze turizm danışma bürosu açılması. Abant, Gölcük, Bolu otobüs terminali, Highway AVM gibi yerlere tanıtım kioskları kurulması.Bolu Merkez ile Mudurnu'ya günübirlik gelen tur otobüslerine yönelik uygun alanlar oluşturulması. AİBÜ bünyesinde "Rehberlik Yüksek Okulu" açılması.

- **Uygulayıcı(lar):** İKTM, AİBÜ, Marka, Belediyeler, Valilik, Kaymakamlıklar, TÜRSAB, TUROFED, oteller, acentalar, girişimciler.
- **Dönemi:** 1-2 yıl içerisinde uygulanmalıdır
- **Ön koşullar – engeller:** Kışın paket programlar için insanlar Abant'ta sıra bekliyor (yaz kış) ve paket turlardan giriş ücreti alınması sorun yaratıyor, herşey dahil sistemler şehre katkıyı azaltıyor

Proje Önerisi 2: Sanal ortamın tanıtımda etkin kullanılması ve yeni pazarlama teknikleri uygulanması (internet sitesi, sosyal medya, wikitravel, google earth)

- **Aşaması:** Broşürlere kimse bakmıyor,
- **Uygulayıcı(lar):** İKTM, Valilik, Belediye, STK'lar, Marka,
- **Dönemi:** 1-2 yıl içerisinde uygulanmalıdır

Tarım ve Kırsal Kalkınma

Bolu ili tarım ve kırsal kalkınma alanı ile ilgili çalışmalar yürüten kurum ve kuruluşlardan 11 temsilcinin yer aldığı odak grup çalışmasında üretilen fikirler aşağıda listelenmektedir (Ek-1).

Fotoğraf 11. Bolu Çalışma Toplantısı Tarım ve Kırsal Kalkınma Odak Grubu

Alt Başlık 1. Tarım ürünlerinin çeşitlendirilmesi

Proje Önerisi 1: Bolu'da Yetiştirilebilecek Alternatif Tarım Ürünlerinin Tespit Edilmesi ve Planlanması

- **Aşaması:** Öneri uygulama
- **Uygulayıcı(lar):** GTHB, İl Özel İdaresi, MARKA,…
- **Dönemi:** 2-5 veya 5-10 yıl içerisinde uygulanmalıdır (Orta-Uzun Vade)

- **Ön koşullar – engeller:** Arazi parsellerinin küçük ve çok parçalı olması, iklim koşulları (geç ilkbahar-erken sonbahar), çiftçi alışkanlıkları (gelenekçi yapı ve yeniliklere açık olmama), pazarlama koşulları

Proje Önerisi 2: Çiftçi Eğitim Çalışmalarının, Uygulamalı Yapılması- Demostrasyon Bahçeleri Uygulamasının Yaygınlaştırılması ve Bütçelenmesi

- **Aşaması:** Mevcut ancak yetersiz uygulama
- **Uygulayıcı(lar):** İl GTH Müdürlüğü, İl Özel İdaresi, Yerel ve Yönetimler
- **Dönemi:** 1-2 yıl içerisinde uygulanmalıdır (Mevsimsel)
- **Ön koşullar – engeller:** Bütçe, araç gereç ve teknik personel yetersizliği

Proje Önerisi 3: Seben'in Meyve Ağaçlarının Gençleştirilmesi ve Geliştirilmesi

- **Aşaması:** Mevcut ama Yetersiz uygulama
- **Uygulayıcı(lar):** İl GTH Müdürlüğü, İl Özel İdaresi, Kaymakamlık, MARKA, Araştırma Enstitüleri,…
- **Dönemi:** 2-5 yıl içerisinde uygulanmalıdır
- **Ön koşullar – engeller:** Arazi tahsisi (toplulaştırma başladı), bütçe, araç gereç ve teknik personel yetersizliği

Alt Başlık 2. Üretimde profesyonelleşmenin sağlanması ve ihracata yönelik tarımsal üretimin artırılması

Proje Önerisi 1: Tarımda İyi Tarım ve Organik Tarım Uygulamalarının Geliştirilmesi, Eğitimlerin Verilmesi, Uygulanması

- **Aşaması:** Mevcut ancak yetersiz uygulama
- **Uygulayıcı(lar):** İl GTH Müdürlüğü, İl Özel İdare, Yerel Yönetimler, Çiftçiler- Üreticiler…

Proje Önerisi 2: Bolu'da Beyaz Et Sektöründe var Olan Sözleşmeli Tarım Modelinin Diğer Tarım Alanlarında Yaygınlaştırılması

- **Aşaması:** Öneri Uygulama
- **Uygulayıcı(lar):** Üreticiler, Üretici Birlikleri, İlgili STK lar ve Gıda Sektör Temsilcileri…
- **Dönemi:** 2-5 yıl içerisinde uygulanmalıdır
- **Ön koşullar – engeller:** Çiftçi Eğitimleri yetersizliği, Üretimde kalite ve Miktar Standardının Oluşturulamaması, İşbirliği ve Koordinasyon Yetersizliği

Proje Önerisi 3: Bolu'nun Toprak Envanteri Çalışması Yapılması

- **Aşaması:** Devam eden uygulama
- **Uygulayıcı(lar):** İl GTH Müdürlüğü, İl Özel İdare…
- **Ön koşullar – engeller:** Süreç, araç gereç ve teknik personel yetersizliği

Proje Önerisi 4: Tıbbi Aromatik Egzotik Bitkiler, Kara Pirinç vb. Katma Değeri Yüksek Ürünlerin Üretilebilirliğinin Araştırılması ve Üretilmesi

- **Aşaması:** Mevcut Araştırmalar devam ediyor ancak yetersiz
- **Uygulayıcı(lar):** İl GTHB, İl Özel İdare, Araştırma Enstitüleri…
- **Ön koşullar – engeller:** Bütçe

Proje Önerisi 5: Bolu İlinin Beyaz Et üretiminde Güvenli Ürün Üretimi olarak MARKA olması, Tüketicilerde bu algıyı oluşturacak Pazarlama Stratejisi Geliştirmek

- **Aşaması:** Öneri Uygulama
- **Uygulayıcı(lar):** Üretici Dernekleri, ,Belediye, Yerel Yönetim, …
- **Ön koşullar – engeller:** İşbirliği Kültürü
- **Bolu'da Tarımsal Üretimde Profesyonel Olamama Nedenleri**
  - Üretici Taleplerinin Yetersizliği ve Karşılık Bulmaması
  - Üretim alanlarının küçük ve çok parselli olması
  - Üretici bilinç yetersizliği
  - Üreticinin tarımın ticari boyutunu yetersiz görmesi
  - STK kültürünün oluşmaması
- **Çözüm Önerileri**
  - Ürün Borsalarının Kurulması
  - Ürün Bazlı Desteklerin Arttırılması
  - Sektör Çalışanlarının Mesleki Eğitim Verilmesi ve Sertifikasyon Çalışmalarının Başlaması

Alt Başlık 3. Tarım-hayvancılık koşullarının iyileştirilmesi - altyapı ihtiyaçlarının giderilmesi

Proje Önerisi 1: Zirai (Özellikle Kanatlı Hayvan) Atıklarının Tarım Amaçlı Olarak Geri Dönüşümünün Sağlanması

- **Aşaması:** Öneri Uygulama
- **Uygulayıcı(lar):** Kanatlı Sektör Temsilcileri (Entegre ve Kümes Sahipleri) İlgili Bakanlıklar (GTHB,ÇŞB,OSİB,…), Belediyeler
- **Dönem:** 1-2 ve 2-5 yıl içerisinde uygulanmalıdır (Kısa ve orta vade)
- **Ön koşullar – engeller:** Bürokrasi, Tanıtım Yetersizliği, Sektör Sorunları

Proje Önerisi 2: Mevcut Göletlerin Tarımsal, Hayvancılık, Balıkçılık, Hayvan İçme Suyu ve Turizm Amaçlı Kullanımının Sağlanması

- **Aşaması:** Öneri Uygulama
- **Uygulayıcı(lar):** İl Özel İdare, Belediye, İlgili Bakanlık Temsilcilikleri, Yerel Yönetimler…
- **Dönemi:** 2-5 ve 5-10 yıl içerisinde uygulanmalıdır
- **Ön koşullar – engeller:** Bürokrasi, Bütçe

Proje Önerisi 3: Sektörün Entegre Üretime Adaptasyonun Sağlanması

- **Aşaması:** Öneri Uygulama
- **Uygulayıcı(lar):** Kamu- Özel Sektör İşbirliği …
- **Dönemi:** 5-10 yıl içerisinde uygulanmalıdır
- **Ön koşullar – engeller:** Teşvik Yetersizliği, Talep Yetersizliği, Müteşebbis Ruhu Eksikliği, Yem Bitkilerinin üretiminin yetersizliği

Proje Önerisi 4: Mevcut Mera Islah Çalışmalarının Hızlandırılması ve Yaygınlaştırılması

- **Uygulayıcı(lar):** Valilik, GTH İl Müdürlüğü, İl Özel İdaresi, İlgili Kamu Kurumları ve Yerel Yönetimler …
- **Dönemi:** 2-5 yıl içerisinde uygulanmalıdır
- **Ön koşullar – engeller:** Bütçe, Mevzuat Koşulları ve Teknik Personel Yetersizliği

Alt Başlık 4. Kırsal alanlarda hayat koşullarının iyileştirilmesi - köylerden göçün önüne geçilmesi

Proje Önerisi 1: Kırsal Yaşama Yönelik Koşullarının İyileştirilmesi, Köy Altyapı Çalışmalarının Tamamlanması (Yol, Su, Kanalizasyon vb.)

- **Aşaması:** Devam eden ancak Yetersiz uygulama
- **Uygulayıcı(lar):** GTH İl Müdürlüğü, İl Özel İdaresi, Belediyeler…
- **Dönemi:** 2-5 yıl içerisinde uygulanmalıdır
- **Ön koşullar – engeller:** Bütçe, Mevzuat, Teknik Personel Eksikliği

Proje Önerisi 2: Toprak ve Su Kaynaklarının Korunması ve Geliştirilmesi

- **Aşaması:** Mevcut ancak yetersiz uygulama
- **Uygulayıcı(lar):** İlgili Bakanlıklar…
- **Dönemi:** 5-10 yıl içerisinde uygulanmalıdır
- **Ön koşullar – engeller:** Mevzuat yetersizliği ve uygulama zorluğu, yeterli bilinç oluşmaması, hızlı ve plansız yapılaşma, cezai uygulamaların caydırıcı olmaması

Proje Önerisi 3: Kırsal Alanlarda Yaşayanların Sürdürülebilir Ekonomik Gelirlerinin Yükseltilmesi

- **Aşaması:** Devam Eden Ancak Yetersiz uygulama
- **Uygulayıcı(lar):** GTH İl Mdİl Özel İdare, Yerel Yönetimler, …

Alt Başlık 5.Kanatlı Sektörüne Yönelik Çözüm Önerilerinin Geliştirilmesi

Proje Önerisi 1: Kanatlı Ürünlerin Çeşitlendirilmesi, Örneğin; Ördek, Kaz, Bıldırcın ve Keklik gibi ürünlerin Yetiştirilmesi

- **Uygulayıcı(lar):** Üreticiler, Entegre Tesisler, …
- **Dönemi:** 2-5 yıl içerisinde uygulanmalıdır

- **Ön koşullar – engeller: Talep Yetersizliği, Tanıtım Yetersizliği, Tüketim Alışkanlıkları**

Proje Önerisi 2: Kanatlı Atıklarının ve Altlıklarının Kontrolü ve Geri Dönüşüme Yönelik Değerlendirilmesi

- **Aşaması:** Öneri Uygulama
- **Uygulayıcı(lar):** İlgili Bakanlıklar, Sektör Temsilcileri, Üreticiler, Yerel Yönetimler…
- **Dönemi:** 2-5 yıl içerisinde uygulanmalıdır
- **Ön koşullar – engeller:** Mevzuat Yetersizliği, Bütçe, Yeterli Çevre Bilinci Oluşmaması

Proje Önerisi 3: Kanatlı Sektör Yem Hammaddesinin Bölgemizden Temininin Sağlanması

- **Aşaması:** Öneri Uygulama
- **Uygulayıcı(lar):** Entegre Tesisleri, Üreticiler, GTH İl Müdürlüğü…
- **Dönemi:** 2-5 ve 5-10 yıl içerisinde uygulanmalıdır (orta ve uzun vade)
- **Ön koşullar – engeller:** Arazi Yetersizliği ve Parçalı Arazi Yapısı, Teşvik Yetersizliği

Proje Önerisi 4: Kanatlı Sektör Girdi Maliyetlerinin Düşürülmesi (Enerji, Vergi vb.)

- **Aşaması:** Öneri Uygulama
- **Uygulayıcı(lar):** İlgili Bakanlıklar…
- **Dönemi:** 1-2 ve 2-5 ve yıl içerisinde uygulanmalıdır (kısa ve orta vade)
- **Ön koşullar – engeller:** Bütçe, Mevzuat yetersizliği, Genel Ulusal teşvikler kapsamında olmaması

Sosyal Yapı

Bolu ili sosyal yapı alanı ile ilgili çalışmalar yürüten kurum ve kuruluşlardan 21 temsilcinin yer aldığı odak grup çalışmasında üretilen fikirler aşağıda listelenmektedir (Ek-1).

Fotoğraf 12. Bolu Çalışma Toplantısı Sosyal Yapı Odak Grubu

Ana Başlık : Başta gençler olmak üzere toplumun ihtiyaçlarını karşılayacak kültürel-sosyal etkinlik, spor vb. faaliyetlerin ve alanların geliştirilmesi

PROJE -1: Sportif Faaliyetlerinin Bölge İçinde (TR42) Müsabaka Haline Getirilmesi

PROJE -2: Kurumlar arası koordinasyonun tesis edilmesi, sportif alanların ortak kullanıma açılması (amatör spor kulüpleri, cezaevlerinin de sportif faaliyetlerden yararlandırılması dâhil)
-Spor ve Eğitim arasında, zaman ve faaliyet programının yapılması gerekmektedir.-
-Spor faaliyetlerinde kayıt dışılığının önlenmesi-

PROJE -3: Mahalli kapalı ve açık spor tesisleri ve gençlik merkezi ihtiyacının karşılanması, ilçe bazlı gençlik merkezi sayısının artırılmasına yönelik olanakların araştırılması
- Okul yapılan her yere spor salonu da yapılmalı -

PROJE -4: Sportif faaliyetlere ilişkin gönüllü sivil toplum kuruluşlarının sayısının artırılmasına yönelik çalışmalarda bulunulması, devlet merkezli teşvik edici önlemlerin alınması

PROJE -5: Kültürel faaliyetlerinin artırılması ve ücretsiz olarak gençlere sunulması- Bolu il merkezinde, Devlet Tiyatrosunun kurulmasının sağlanması.

Ana Başlık : Sağlık hizmetlerinin ve altyapısının iyileştirilmesi

PROJE -1: Zararlı Alışkanlıklarla Mücadele Konusunda Kurumlar Arası Ortak İşbirliği Projelerinin Geliştirilmesi (Halk Sağlığı Müdürlüğü, İl Müftülüğü, Aile ve Sosyal Politikalar Müdürlüğü, Emniyet Müdürlüğü, Milli Eğitim Müdürlüğü, Belediye Başkanlıkları, Kaymakamlıklar, Sivil Toplum Kuruluşu, Cezaevleri, Üniversite)
-Cezaevlerindeki madde bağımlıların rehabilitasyon olanaklarının iyileştirilmesi gerekmektedir-

PROJE -2: Yaşlı nüfusun yaşam merkezlerinden uzaklaşmadan bakımının ve rehabiltasyonun sağlanması

PROJE -3: Sağlık okur-yazarlığı oranının artırılması, ayrıca sağlıklı beslenme eğitimlerinin verilmesi
-Spor yaparken dahi nasıl sağlıklı yapılacağı konusunda halk bilinçlendirilmelidir.-

PROJE -4: Zararlı Alışkanlıklarla Mücadele Konusunda Halkı Bilinçlendirici Eğitim ve Seminerlerin Artırılması (Mevcut durumda Emniyet Müdürlüğü, üniversite işbirliğiyle eğitim vermektedir.)

PROJE -5: Bolu'da hızla artan yaşlı nüfusun huzurevi gibi ihtiyaçlarının giderilmesi için öncelikli ihtiyaç tespitinin yapılması ve tespitleri müteakip tedbir uygulamalarının gerçekleştirilmesi

PROJE -6: Kamu kurumları çalışanlarının "evlilik öncesi eğitim" seminerine tabi tutularak, kısaca eğitimcinin eğitimi Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından gerçekleştirilebilir.

Ana Başlık : Eğitim hizmetlerinin ve altyapısının iyileştirilmesi

PROJE -1: Öncelikle yetişkinlerin eğitilmesi konusu büyük önem taşımaktadır. Yetişkenlerin toplumsal konularda eğitilerek genç nüfusun daha sağlıklı yetiştirilmesi gerekmektedir. Öncelikle velilerin bilinçlendirilmesi gerekmektedir. Huzurlu ailelerin oluşturulması gerekmektedir. Bu eğitim Milli Eğitim Müdürlüğü, Emniyet Müdürlüğü ve Aile ve Sosyal Politikalar Eliyle koordine bir şekilde gerçekleştirilmelidir.

PROJE -2: Türkiye çapında gerçekleştirilen "Okullar Hayat Olsun" projesinde velilerin eğitimi öncelikli hale getirilmelidir.

PROJE-3: Eğitim müfredatlarının daha fazla sayıda uygulamalı eğitimle desteklenmesi gerekmektedir.

PROJE-4: Bolu ili çapında eğitime ilişkin hazırlanmış olan eylem planınında yer alan eksikliklerin giderilmesi gerekmektedir.

PROJE-5: Üstün yetenekli çocuklar için gerekli olan bilim, sanat ve eğitim merkezinin kurulması gerekmektedir. (2013 yılı kamu yatırımları programına alınmıştır.)
Bolu'da sosyal bilimler lisesi bulunmamaktadır. Sosyal bilimler lisesinin inşa edilmesi gerekmektedir. Aynı şekilde kız meslek lisesi de inşa edilmelidir.
Genç nüfusun tarıma yöneltilmesinin teşviki amacıyla eğitim ve seminer programları geliştirilebilir. Koşulların uygun olması halinde "Tarım Lisesi" uygulamaları ya da bölüm geliştirilebilir.
Deprem riski taşıyan okulların fiziki imkanlarının iyileştirilmesi / yenilenmesi

PROJE -6: Okul yapımı için Kamu Özel Ortaklığı kanununun Bolu ilinde uygulanmasını sağlamak.Bunun gerçekleşmesi için en az 100.000 m2 lik alanın Milli Eğitime tahsis edilmesi gerekmektedir. İmar planlarında belirtilen okul alanları Yüksek Gerilim Hatlarından uzakta ve en az 12.000 m2 olarak ayrılmaldır. İmar planlarında görülen 3.000-5.000 m2 lik okul alanlarına Milli Eğitim Bakanlığı'nın yeni tip proje binaları sığmamaktadır.

Ana Başlık : Aile ve sosyal hizmetlerin etkinliğinin artırılması, dezavantajlı grupların olanakların iyileştirilmesi

PROJE -1: Rehabilitasyonlu huzur evlerinin açılması ve tek kişilik odalara sahip olacak şekilde fiziki yapıya sahip olması gerekmektedir.

PROJE -2: Sosyal yardım yapan kurumların ortak bir veri tabanı kullanması projesi geliştirilebilir

PROJE -3: Dezavantajlı grupların yaşam alanlarının iyileştirilmesi gerekmektedir

PROJE-4: Şiddet önleme merkezi ve ilk kabul birimi için ivedi olarak fiziki yapıya ihtiyaç duyulmaktadır. Bu ihtiyacın giderilmesi gerekmektedir.

PROJE-5: Umut evlerinin sayısının artırılması gerekmektedir.

Sanayi ve Ticaret

Bolu ili sanayi ve ticaret alanı ile ilgili çalışmalar yürüten kurum ve kuruluşlardan 15 temsilcinin yer aldığı odak grup çalışmasında üretilen fikirler aşağıda listelenmektedir (Ek-1).

Fotoğraf 13. Bolu Çalışma Toplantısı Sanayi ve Ticaret Odak Grubu

Alt Başlık 1. Sanayide katma değerin ve ihracata yönelik üretimin artırılması

Mevcut sanayi sektörlerine yönelik teşvik ve rekabet unsurlarının belirlenmesi

Bolu'nun rekabet edebileceği sektörlerin ve bu sektörlerde teşvik unsurlarının belirlenmesi

Teşvik sisteminin ilçe bazlı olması için Ankara'da lobi faaliyetlerinin yürütülmesi

Bolu ilçeleri bazında SWOT analizinin yapılması ve merkeze iletilmesi

Sanayicinin ortak ihtiyaçlarını karşılayacak hizmetlerin/merkezlerin belirlenmesi ve kurulması

Sanayicinin gümrük işlemlerinin kolaylaştırılması; gümrük müdürlüğünün kurulması

Alt Başlık 2. İşgücüne ekonominin ihtiyaç duyduğu niteliklerin kazandırılması, vasıfsız işsizliğin önüne geçilmesi

Meslek liselerinde staj sürelerinin ve staj kalitesinin artırılması

Meslek liselerinden lise müfredatının kaldırılması ve tamamen meslek okuluna döndürülmesi

Nitelikli eleman yetiştirmek için üniversite-meslek liseleri ve sanayici işbirliğinde «ortak meslek atölyeleri/laboratuarları»nın kurulması

Çeşitli kurumlar tarafından verilen mesleki eğitim kurslarının niteliğinin artırılması

Sanayicinin ihtiyacını karşılayacak eleman yetiştiren fakülte-bölümlerin açılması (orman, bilgisayar ve elektronik mühendislik bölümleri, uluslararası ticaret ve lojistik bölümleri açılmalı)

Alt Başlık 3. Sanayi alanlarının altyapı eksiklerinin giderilmesi ve küçük sanayi/düzenli/organize sanayi bölgelerinin gelişimi

Ereğli Limanı'na bağlantı; Eskişehir-Bolu-Ereğli bağlantısının güçlendirilmesi

Gerede'ye 35 km uzaklıkta bulunan İsmet Paşa (Karabük) İstasyonunun Gerede-Bolu-Sakarya güzergahında birleştirilmesi ve demiryolu erişiminin sağlanması

Gerede ve Yeniçağa OSB'lerinin yeni yatırımcılarla desteklenmesi

Yeni küçük sanayi sitelerinin (KSS) kurulması

Lojistik merkezlerinin oluşturulması

Arçelik bölgesinin ihtisas OSB ilan edilmesi

Alt Başlık 4. Sanayi yatırımlarının ve girişimciliğin artırılması

Girişimcilik eğitimleri ile kendi işini kuranların artırılması

Dörtdivan ve Mengen ilçelerinde yeni sanayi alanlarının belirlenmesi

Yıllık ortalama sıcaklığın $18,5^0$ olan Gerede ilçesinde soğukhava depo yatırımlarının yer alması

Gerede'de deri sektöründe nihai ürün üretiminin teşviki

Büyükbaş hayvancılığa entegre sanayinin desteklenmesi

Destek programlarının sadeleştirilmesi

Alt Başlık 5. Ticaret hayatının canlandırılması ve hizmet kalitesinin artırılması

Yeni mevzuat düzenlemeleri ile ilgili eğitimlerin organize edilmesi

Küçük sanayi işletmelerinin iş sağlığı, iş güvenliği ve sosyal güvenlik kanunlarına ve diğer mevzuata yönelik farkındalığının artırılması

KOSGEB işbirliği-güçbirliği programına katılımın artırılması

Alt Başlık 6. Sanayide yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanılması ve çevreci sektörlerin teşviki

Geri dönüşüm tesislerinin teşviki

Yenilenebilir enerji kaynaklarının üretimde kullanılmasının teşviki

OSB içerisinde tüketilecek enerjinin kendi imkanlarıyla enerji üretiminin teşviki

Çevre ve Kentleşme

Bolu ili çevre ve kentleşme alanı ile ilgili çalışmalar yürüten kurum ve kuruluşlardan 13 temsilcinin yer aldığı odak grup çalışmasında üretilen fikirler aşağıda listelenmektedir (Ek-1).

Fotoğraf 14. Bolu Çalışma Toplantısı Çevre ve Kentleşme Odak Grubu

Alt Başlık 1. Çevresel kaynakların korunması, kirlilik kaynaklarının ve kaynak israfının azaltılması

Proje Önerisi 1: Yeni yerleşim alanlarının tarım alanları dışında düzenlenmesi

- **Aşaması:** Önerilen uygulama
- **Uygulayıcı(lar):** Belediyeler, özel idare
- **Ön koşullar – engeller:** İmara açılan alanlarının bir kısmı tarım arazisi üzerinde yer almakta. İlçe belediyelerinin yeterli teknik personele sahip olmamalarından dolayı bu yönde çalışmalarının bulunmaması.

Proje Önerisi 2: Kümeslerin merkez dışına çıkarılması

- **Aşaması:** Devam eden uygulama
- **Uygulayıcı(lar):** Belediyeler ve özel idare
- **Ön koşullar – engeller:** Taşıma maliyetleri nedeni ile destek sağlanması beklenmekte.

Proje Önerisi 3: Doğalgaz kullanımının artırılması

- **Aşaması:** Bir uygulayıcı tarafından çalışmaları devam eden uygulama
- **Ön koşullar – engeller:** İmara açılan alanlarının bir kısmı tarım arazisi üzerinde yer almakta.

Proje Önerisi 4: Tavuk atıklarının bertarafının sağlanması (enerji ya da gübre olarak değerlendirilmesi)

- **Aşaması:**
- Devam eden uygulama
- **Uygulayıcı(lar):** Üniversite, Tarım il müdürlüğü, özel idare ve belediyeler, çevre ve şehircilik il müd., entegre firmalar.
- **Dönemi:** 1-2 yıl içerisinde uygulanmalıdır
- **Ön koşullar – engeller:** Maliyetlerin yüksek olması, entegre kuruluşların bu süreci sahiplenmesi gerekli.

Proje Önerisi 5: Tavuk atıklarının ara toplanma alanlarının oluşturulması

- **Aşaması:** Devam eden uygulama
- **Uygulayıcı(lar):** Tarım il müd, orman ve su işleri il müd, çevre şehircilik il müd.
- **Dönemi:** 1-2 yıl içerisinde uygulanmalıdır
- **Ön koşullar – engeller:** gerekli alanların bulunması ve bu alanların ulaşım imkanları

Alt Başlık 2. Kent içi ve kentler arası karayolu altyapısının iyileştirilmesi

Proje Önerisi 1: İlçeler arasındaki yolların standardının yükseltilmesi

- **Aşaması:** Bir uygulayıcı tarafından çalışmaları devam eden uygulama mıdır?
- **Uygulayıcı(lar):** Karayolları Bölge müd.
- **Dönemi:** 1-2 yıl içerisinde uygulanmalıdır
- **Ön koşullar – engeller:** Maliyet ve arazi koşullarının zor olması.

Proje Önerisi 2: Kent merkezi ile üniversite arasında hafif raylı sistem uygulaması

- **Aşaması:** Önerilen uygulama
- **Uygulayıcı(lar):** Belediye, üniversite
- **Dönemi:** 5-10 yıl içerisinde uygulanmalıdır
- **Ön koşullar – engeller:** Maliyet ve işletme konusunda yaşanabilecek sorunlar (proje şu anda rantabl değil, 50 bin öğrenciye ulaşılması gerekmekte)

Proje Önerisi 3: Kuzey-güney istikametinde yeni ulaşım güzergahlarının planlanması

- **Aşaması:** Devam eden uygulama
- **Uygulayıcı(lar):** Belediye
- **Dönemi:** 5-10 yıl içerisinde uygulanmalıdır
- **Ön koşullar – engeller:** Devam eden projelerin tamamlanması (18. madde uygulaması ve kamulaştırma süreci)

Alt Başlık 3. Yeni ulaşım türlerinin ve lojistik altyapısının güçlendirilmesi

Proje Önerisi 1: Bolu ilinin Raylı sisteme entegrasyonunun sağlanması

- **Uygulayıcı(lar):** DDY, ilgili belediyeler
- **Dönemi:** 5-10 yıl içerisinde uygulanmalıdır
- **Ön koşullar – engeller:** Bolu ilinin coğrafi yapısının zor olması

Proje Önerisi 2: Hava alanı projesinin uygulanması

- **Aşaması:** Bir uygulayıcı tarafından çalışmaları devam eden uygulama
- **Uygulayıcı(lar):** DHMİ, Sivil Havacılık Gen. Müd, ilgili belediye,
- **Dönemi:** 5-10 yıl içerisinde uygulanmalıdır
- **Ön koşullar – engeller:** İnşa ve işletme Maliyetleri

Proje Önerisi 3: Bolu ilindeki sektörlerin ürünlerini dağıtacak lojistik imkanların artırılması

- **Aşaması:** Önerilen uygulama
- **Uygulayıcı(lar):** Belediyeler, özel idare
- **Dönemi:** 5-10 yıl içerisinde uygulanmalıdır

Alt Başlık 4. Farklı fonksiyonel alanlarda kentsel dönüşüm uygulamaları ile mekan kalitesinin artırılması

Proje Önerisi 1: Kent merkezinde yapılmakta olan meydan çalışması

- **Uygulayıcı(lar):** Bolu Belediyesi
- **Dönemi:** Uygulanmakta

Proje Önerisi 2: Bolu ilinde riskli alanların tespiti için çalışma yapılması

- **Aşaması:** Önerilen uygulama
- **Uygulayıcı(lar):** İlgili belediyeler, valilik, MARKA
- **Dönemi:** 1-2 yıl içerisinde uygulanmalıdır

Proje Önerisi 2: Kentsel dönüşüm konusunda halkı bilinçlendirme çalışmalarının yapılması

- **Aşaması:** Önerilen uygulama
- **Uygulayıcı(lar):** İlgili belediyeler, çevre ve şehircilik il müd., odalar, MARKA
- **Dönemi:** 1-2 yıl içerisinde uygulanmalıdır

Alt Başlık 5. Kentsel yaşam kalitesinin artırılması

Proje Önerisi 1: Eğitim seviyesinin yükseltilmesi

- **Aşaması:** Önerilen uygulama
- **Uygulayıcı(lar):** Belediye
- **Dönemi:** 1-2 yıl içerisinde uygulanmalıdır

Proje Önerisi 2: Toplumu bilinçlendirme projelerinin yürütülmesi

- **Aşaması:** Önerilen uygulama
- **Uygulayıcı(lar):** Belediyeler, valilik
- **Dönemi:** 1-2 yıl içerisinde uygulanmalıdır

Proje Önerisi 3: Belediyecilik faaliyetlerinin artırılması ve ilçelerde yaygınlaştırılması

- **Aşaması:** Devam eden uygulama (yeşil alanların artırılması, kadın sığınma evleri, eğitim kurslarının düzenlenmesi, bisiklet yollarının düzenlenmesi vb.)
- **Uygulayıcı(lar):** Belediyeler
- **Dönemi:** 2-5 yıl içerisinde uygulanmalıdır
- **Ön koşullar – engeller:** Maliyet

6. BÖLGESEL GELİŞME ANKETİ

29 Nisan 2013 tarihinde düzenlenen Bolu İl Çalışma toplantısında *"Bölgesel Gelişme Anketi"* uygulanmıştır ve anket 63 kişi tarafından doldurulmuştur (Ek 2). Bölgesel gelişme anketi ile katılımcıların fikirlerini serbestçe yazmaları beklenmiştir. Anketin ilk bölümünde katılımcıların Bolu ilinin gelişmesi için öncelikli 5 sektör seçmeleri beklenmiştir. İkinci ve üçüncü bölümde ise Doğu Marmara Bölgesi için işbirliği ve mekansal önceliklerin ifade edilmesinin beklendiği 2 bölüm oluşturulmuştur. Anketin son bölümünde katılımcıların Bölge Planı çalışmalarından ne ölçüde haberdar olmak istedikleri sorgulanmıştır.

Bolu İli için Öncelikli Sektörün Belirlenmesi

Doğu Marmara Bölge Planı Bolu Çalışma Toplantısında katılımcılar, Yalova'nın rekabet gücünün artırılmasında, istihdamın büyümesinde, gelirin adil paylaşılmasında çevrenin korunmasında ve daha çevreci bir ekonominin geliştirilmesinde etkili olacağını öngördükleri "sektör" seçimleri tercih edilme sayıları aşağıdadır (Not: 5'ten fazla tercih yapan kişilerin ilk 5 tercihi baz alınmıştır.)

Bolu ilinde 63 kişi tarafından 5'er oy kullanılarak belirlenen öncelikli sektörlerde ilk sırayı 54 puanlar turizm sektörü almıştır. İkinci ve üçüncü sırayı birbirine çok yakın puan alan orman ürünleri sanyi ile eğitim sektörleri almıştır. Sıralamada dördüncü sırada gelen sağlık sektörünü turizm sektöründen ayrı düşünmemek gerekir. Beşinci sırada ise katılımcıların en fazla tercih ettiği sektör tarım sektörü olmuştur.

Tablo 3. Bölgesel Gelişme Anketi Öncelikli Sektör Belirleme Sonuçları

Sektör / Tematik Alan	Seçilme Sayısı
Turizm	54
Orman Ürünleri Sanayi	37
Eğitim	36
Sağlık	34
Tarım	33
Gıda-İçecek Sanayi	20
Çevre	19
Ulaşım ve Lojistik	11
Bilişim	9
Dokuma ve Giyim Sanayi	9
Enerji	9
Makine Sanayi	8
Madeni Eşya Sanayi	5
Süs bitkiciliği	4
Afet Tedbir Hizmetleri	4
Otomotiv ve Yan Sanayi	3

Bölgesel İşbirliği Önerilerinin Belirlenmesi

Bölgesel Gelişme Anketinin bölgesel işbirliği bölümünde katılımcıların Doğu Marmara Bölgesi'nin gelişmesi açısından diğer bölgelerle hangi alanlarda, ne tip işbirlikleri geliştirilebilineceği hakkında önerileri sorulmuştur. Bu bölümde elde edilen sonuçlar aşağıdaki tabloda listelenmektedir.

Tablo 4. Bölgesel Gelişme Anketinde Diğer Bölgelerle İşbirliği Konuları

Bölge	Alan	İşbirliği Kapsamı
Afyon	Termal Otel Projeleri	Ortak Yatırım/ İşbirliği
Antalya	Kongre Turizmi	Ortak Yatırım
İstanbul/ Ankara	Hava Yolu Ulaşımı	İlimizde Havaalanı inşaatı devlet eliyle yapılmalı
Gerede-Dörtdivan	Tarımsal Üretim/ Ürün Çeşitliliği	Arazilerin Toplulaştırılması
Bolu Bölgesi	- Orman Ürünleri - Kanatlı Sektörü - Doğa Turizmi	- Entegre Tesisleri - Borsa Kurulması - Turizm Tesisleri Yapımı- Tanıtım
Sapanca	Turizm	Tecrübe Paylaşımı/ Ortak Yatırım
Yalova	Süs Bitkileri(Kesme Çiçekçilik)	Ortak Üretim/ İşbirliği
Tekirdağ	Süt ve Besi Hayvancılığında Modernizasyon	İşbirliği/ Tanıtım
Eskişehir	Şehirleşme/ Belediyecilik	İşbirliği/ Tanıtım
Düzce	Tarım ve Turizm Orman Ürünleri	Ortak Üretim İşbirliği
Kayseri	Mobilya Sektörü	Ortak Üretim- Hammadde ve Yarı Mamul Madde Pazarlama
Batı Marmara	Sanayi Sektörü	Kapasite Geliştirme
Antalya- Fethiye-Göreme-Ürgüp	Turizm Sektörü	Yamaç Paraşütü/ Balon Turu/ Çevre Tanıtımı/ Turistik Geziler
İstanbul	Madeni Eşya Dokuma ve Giyim sanayi	Ortak Üretim/ İşbirliği
Yurt Dışı	Turizm	Ortak Üretim/ İşbirliği
Ankara	Sanayi- Eğitim	Ortak Üretim
İstanbul	- Sağlık - Eğitim	- Yeni Yatırımlara Model Olma - Üniversiteler arası işbirliği
Antalya	- Turizm - Tarım Sektörü	- Mevcut Potansiyeli Rantabl Kullanma - Modern Tarım Uygulamalarının Geliştirilmesi
Sivas- Erzurum- Kars Bölgeleri	Tavuçuluk Sektörü	Tavuk üretiminde Bolu'nun tecrübelerini aktarımı ve işbirliği
Bolu	- Turizm - Gıda (Beyaz et) - Deri Sanayi	- Ortak İşbirliği/ Birlikte tanıtım - Markalaşma, atıkların geri dönüşümü ortaklığı

Bölge	Alan	İşbirliği Kapsamı
Gaziantep-Denizli-Konya	Deri Sanayi- Ayakkabı Sektörü	Ayakkabı üretiminde birliktelik
Konya Bölgesi	Büyükbaş Hayvancılık	Büyükbaş Hayvan Üretimi
Erzurum	Deri Sanayi	Ham Deri temini
İzmir	9 Eylül Üniversitesi	Deri Mühendisliği
Ankara Bölgesi	Veterinerlik Fakültesi	Üniversite
Gaziantep Bölgesi	Genel Kümelenme, bölgesel ticaret, ihracat odaklı büyüme	
Balıkesir Bölgesi	Gıda	Markalı süt, kırmızı et sektörü gelişimi
Bolu	Enerji	Solar (PV) Panel Üretim, Yenilenebilir Enerji Desteği
İzmit	Metal Sanayi	Ana Sanayi/ Yan Sanayi İşbirliği
Sakarya	Kanatlı Hayvan	Kapasite Geliştirme
Yalova	Termal Turizm	Karşılık Bilgi ve Kapasite Geliştirme
Tüm Bölge İlleri	Gıda Sanayi İşbirliği (Beyaz et işbirliği)	Kapasite Geliştirme
Tüm Bölge İlleri	Spor Turizmi	Kapasite Geliştirme/ Ortak Yatırım
Balıkesir	Kanatlı Hayvan Besiciliği	Ortak Üretim ve bulaşıcı kanatlı telefine sebep veren hastalıkların bertarafı
Ankara	Toplu Kamu Alanı	Kamu Kampüsü oluşturularak vatandaşa topluca ulaşım ve hizmetin kolaylaştırılması, kamunun vatandaşa ulaşımının arttırılması
Nevşehir	Tarım	Patates Üretiminin Geliştirilmesi
Konya	Gıda üretimi	Ortak Üretim
Düzce	Turizm	Doğa turizmi, rafting, trekking, yayla turizmi; Ortak Üretim işbirliği
Sakarya	Gıda	Kanatlı Ürün işbirliği
Kastamonu	Turizm Sektörü	Kültür Turizmi
Sakarya	Gıda Sektörü	
Gaziantep	Sanayi Sektörü	Ortak Yatırım
Denizli	Dokuma ve İplik Sanayi	Kapasite Geliştirme
Antalya	- Tarım Sektörü - Turizm Sektörü	- Kapasite artırımı yaygınlaştırması - Kış turizminin, Kültür Varlıkları ve Jeotermal için Mudurnu'ya yönlendirilmesi
Akdeniz (Antalya-Hatay)	Turizm Sektörü	Bölgesel Turizm Etkinlikleri Ortak Hizmet
Ankara İstanbul	Sağlık Sektörü	Bölgesel Turizm Etkinlikleri Ortak Hizmet
Ankara Bölgesi	Sanayi sektörü	Ortak Üretim
Eskişehir Bölgesi	Uçak sektörü	Karşılıklı Tanıtım
Bursa Bölgesi	- Spor Sektörü - Kış Turizmi	- Musabaka, Gezi vb. İşbirliği - Uludağ

Bölge	Alan	İşbirliği Kapsamı
Bursa –Denizli	Tekstil	Üretim Konularında Bu illerde işbirliği
Ankara	- Sağlık Sektörü	- Sağlık hizmetlerinin daha verimli hale gelmesi, sağlık sektöründe akademik alanda işbirliği-tecrübe paylaşımı - Sağlık Turizmi
İstanbul Bölgesi	Tarımsal Pazarlama	Ortak Pazar Yaratma- İşbirliği
Eskişehir	Oyun Eleri Açılması	Oyun Evi Modelinin uygulamasına Yönelik İşbirliği
Doğu Karadeniz Bölgesi	Yayla Turizmi	Destek ve Bilgi Paylaşımı
İstanbul Bölgesi	Sanayinin Geliştirilmesi	Arçelik 'te olduğu gibi bazı üretim alanlarının kaydırılması
Bursa bölgesi	Turizm Sektörü	Kapasite Geliştirme
Afyon Bölgesi Yalova Bornova	Turizm(Termal Turizm) ve Sağlık Turizmi	İşbirliği
Aydın	Seracılık	Kullanılan sıcak suların seralarda değerlendirilmesi
Karacasu Bölgesi	Sağlık Turizmi- Kaplıca Turizmi	
Bolu Bölgesi	Kongre Turizmi	
Eskişehir	İç Turizm Sektörü	
Kocaeli- Bursa-Erzurum	Kış Turizmi	İşbirliği
Bursa- Ankara-İstanbul	Kültür Turizmi	İşbirliği
Düzce	Turizm	

Mekansal Gelişme ve Mekansal Planlama

Katılımcıların Bolu'nun kalkınmasını hızlandıracak, bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılmasına katkıda bulunacak mekansal gelişme ve mekansal planlama (bölge kimliğini etkileyecek büyük ölçekli mekansal yatırımlar ve kararlar gibi) konularındaki önerileri aşağıda belirtilmiştir.

- ✓ İlimizin özellikle Bolu Merkez İlçesinin öncelikli olarak Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim bölgeleri (KTKGB) ile Turizm Merkezlerinde™ Turizm yatırımları, Turizm yatırımları Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri ile Turizm Merkezi ilan edilmesi gerekir.
- ✓ Kanatlı sektöründe entegre tesisleri yapımı
- ✓ Doğa turizmi geliştirilmesi
- ✓ Orman Ürünlerinin değerlendirilmesi, bu onuda entegre tesisleri yapımı
- ✓ Büyük firmaların ilimizde yatırım yapması
- ✓ Turizm Sektörüne yatırım yapılması (Tanıtım vb.)
- ✓ Üniversitenin tanıtımının iyi yapılması, kadrosunu güçlendirip, kendini talep edilir kıması
- ✓ Bolu'yu içine alacak raylı sistem
- ✓ Turizm gelişimine katkıda bulunacak, büyük ölçekli yatırımların yapılmasının isteklendirilmesi

- ✓ İlimizin turizm, spor, sağlık, eğitim gibi konularda kalkınması gerekmektedir, bunun için bu sektörlere önelik teşvik uygulamaları yapılmalıdır.
- ✓ AR-GE yönlendirme, ihracat bilgilendirme gibi Danışmanlık ve destek birimleri kurulmalı
- ✓ İldeki turizm hareketliliğine katkıda bulunması açısından Bolu'ya karşılıklı iki yükssek tepeye geniş ölçekli ve büyük iki heykel yapılması (Bolu Beyi- Köroğlu)
- ✓ Bolu'ya fuar organizasyonu olacak, geniş bir fuar alanı
- ✓ Min. 5000 kişi kapasiteli bir Kongre Merkezi inşa edilmeli
- ✓ Lojistik Köy kurulmalı
- ✓ Gerede'ye deri üreticilerinin biraraya gelerek kuracakları deri ürünleri (çanta, tekstil vb.) üretim tesisi
- ✓ OSB'lerin güçlendirilmesi, yeni yatırımcılar getirilmesi
- ✓ Gerede deri ve büyükbaş hayvancılığı ve enterrelerinin tesislerin oluşturulması
- ✓ Hava meydanı kurulması
- ✓ Mesleki eğitim kalitesinin arttırılması
- ✓ Gıda sanayinde kalite ve kapasitenin arttırılması
- ✓ Tarım ve hayvancılığın işletme büyüklüklerinin arttırılması
- ✓ Rekabet edilebilir ortamın yaratılması doğrultusunda teşvik yasasının değiştirilmesi
- ✓ Vasıflı ara eleman yetiştirilmesi doğrultusunda çalışma yapılması
- ✓ Bou'ya ulasımın getirilmesi, Ereğli Limanına kuş uçuşu 38-40 kmolan hatta karayolu yapılması
- ✓ Gerede'ye 35 km yakınlığında İsmetpaşa Demiryolunun Gerede-Bolu-Sakarya hattı olarak birleştirilerek Bolu'nun Demiryolu hattına kavuşturulması
- ✓ Nakliye giderlerinin düşürülmesi, pazarlama ve yatırımcıların bölgeye teşvik edilmesini sağlayacak en önemli unsur olan raylı sistemin Bolu'ya kazandırılması
- ✓ Ereğli-Bolu-Eskişehir ulaşım hattının planlanarak devreye sokulması
- ✓ Teknokent Kurulması İhtiyacı
- ✓ Kalifiye beyaz yakaların yaşam kalitesini arttırıcı ortamların olması
- ✓ Teknokent kurulması ihtiyacı
- ✓ Kalifiye beyaz yakaların yaşam kalitesini arttırıcı ortamların olması
- ✓ Ekonomi Bakanlığı tarafında uygulanan teşvik bölgeleri içinde bulunan Bolu'nun 6. Veya 5. Bölge kapsamında değerlendirilmeye alınması
- ✓ Yenilenebilir enerji ile desteklenen rakamların (hibelerin) daha yüksek oranlara getirilmesive daha geniş sektörlere yayılmasının sağlanması
- ✓ Yatırıma ve/ veya büyümeye yönelik teşviklerin sağlanarak katma değer yaratacak tesislerin yapılandırılması ve yetişmiş işgücünün istihdam edilmesi (AR-GE gibi)
- ✓ Kamu Kampüsü: Tüm kamusal alanları yeterli sosyal, kültürel, sportif ve eğitsel donatılarla, geniş ve ferah bir mimari ve kolay ulaşılabilirlikle kamu yardımcısı tüm özel alanlarda planlayarak (Noter, kırtasiye, lokanta, vd…) kampüsün oluşturulması
- ✓ Bolu ilinde genel olarak turizm alanlarının geliştirlmesi, kongre ve sağlık turizmini canlandırıcı tedbirler alınması
- ✓ Mudurnu, Gerede ve Dörtdivan ilçelerimizde, uygun olması sebebiyle sanayi teşviklerinin uygulanması
- ✓ Kanatlı başta olmak üzere hayvancılık sektörünün teşvik edilmesi
- ✓ Toplu yaşam alanlarının arttırılması, açık ve kapalı sosyal etkinlik alanlarının arttırılması
- ✓ Turistik mekanlara ulaşımı kolaylaştırmak için gerekli altyapının tamamlanması
- ✓ Profesyonel spor klupleri için kamp yapabilecekleri modern spor kompleksleri kurulması

- ✓ Devlet Tiyatrosu gerçekleştirilmelidir. (Binası ile)
- ✓ Kamu özel ortaklığı ile Eğitim kampüsleri yapılmalıdır
- ✓ Mahallelere Kültür Merkezleri yapılmalı ve bu merkezlerin etkinlik yapmaları sağlanmalıdır.
- ✓ Hava ulaşımının mutlak sağlanması,
- ✓ Turizme yönelik tanıtım çalışmamalrının artırılması
- ✓ Bolu ilinin turizm potansiyelinin yüksekliği dikkate alınarak mimari ve kent estetiğine önem verilmeli, özellikle Mudurnu ve Göynük evleri tarzı mimariye teşvik edilmeli
- ✓ Şehir Merkezlerindeki yeşil alanların, parkların bisiklet yollarının arttırılması gerekmekte
- ✓ Şehir Merkezlerinin yayalaştırılması
- ✓ Termal Turizm (Sağlık Turizmi'nin) geliştirilmesi için gerekli tesislerin inşaa edilmesi ilimizin kalkınmasını hızlandıracak
- ✓ Milli Eğitimde zaman planlaması gerekmekte
- ✓ Sportif faaliyetlere yönelik mekanların, salonların ve sahaların arttırılması
- ✓ Termal tesislerin geliştirilmesi, tatil köyleri, yaşlılar köyü geliştirilmeli
- ✓ Doğa insan ilişkilerinde şiddetin önlenmesine yönelik kırsal alanlarda yaşayan çiftçilere, dezavantajlı grubun içerisine gire kadın, genç ve çocuklara eğitimler verilebilir. Mevcut durumdaki köylerde kapatılan okullar eğitim merkezleri ve spor merkezlerine dönüştürülebilir.
- ✓ Bölgemiz içinde Bolu ili doğal güzellikleri ve tabiat varlıkları açısından şanslı bi il ve bu durum turizm açısından yeterince değerlendirilmemekte, bu doğal güzelliklerin doğa turizmi ve eko turizm anlamında ekonomiye kazandırılması gerekmektedir.
- ✓ İlimizin turizm alanındaki gelişimini sağlayacak bütün girişimci ve bölgelerle işbirliği yapması var olan doğal güzelliklerimizin tanıtımı ve turizme kazandırılması yönünde çalışmaların yapılması
- ✓ Şehiriçi, ilçe ve köy yolları ile çevre düzenlemesinin hızla iyileştirilmesi
- ✓ Bölgenin tamamını kapsayacak şekilde Turizm Master Planı hazırlanması
- ✓ Bolu Hisar tepesi bölgesinde Roma Döneminden kalan tarihi yapıların acilen ortaya çıkartılması ve etrafındaki binaların istimlak edilerek, dış turizme açılması
- ✓ Turizm yatırımcıları için butik otel bölgeleri açılarak, ÇED raporlarının alınarak yatırıma hazır hale getirilerek yatak kapasitesinin arttırılması
- ✓ Her konu başlığında master planı ve alt ölçekli planlar yapılması
- ✓ Her konu başlığında master plan ve alt ölçekli planlar yapılması
- ✓ Öncelikle insanımızın bilinçlendirilmesi, ardından teşvik, destek sunarak paylaşıma destek sağlanması
- ✓ Kongre salonlarının oluşturulması
- ✓ Kroğlu gibi kültürel miraslarımızın ilimizi temsilen simgesel olarak ön plana çıkarılması
- ✓ Arkut Dağı'nın (Kültür ve Turizm Koruma ve Geliştirme Bölgesi İlan Edilmesi
- ✓ Arkut Kayak Merkezine yeni
- ✓ Dayıoğlu Deresi/ Şıhlar Kavağı Vadisi projesinin hayata geçirilmesi
- ✓ Keçi kalesi restore edilmeli
- ✓ Esentepe'de, Belediyenin ayırdığı alana (Turistik Tesis/ 5 yıldızlı otel) yapılmalı
- ✓ Bolu ili turzm potansiyeli ile değerlendirilmelidir ve İlimizin kalkınma hamlesi turizm sektörü eliyle olmalıdır (Termal Turizm, Spor Turizm, Kültür Turizmi gibi.) Her bir ilçesi potansiyeli olan ilgili turizm kolu düşünülerek planlanmalı, bu yönde yatırımlar yapılmalı. İlimiz bir bütün olarak Turizm Merkezi olmalıdır. Oteller Bölgesi, Yöresel Yemekler, restoranlar Merkezi,

Konaklar Bölgesi, Su Sporları Bölgesi, Trekking, Av, Seyir Bölgesi vb. Bütün turizm çeşitlerinin ortak paydası olan rekreasyon alanları ise havza şeklinde planlanmalıdır.

- ✓ Yeniçağa Sanayi Sitesin'de toplamda 700 m² alandaki 300 boş dükkan depo olarak kullanılmakta olup, bu işyerlerinin sanayi tesisine dönüştürülebilir
- ✓ Yeniçağa'da 1150 dönüm 50 adet fabrika sahasına sahip OSB mevcut olup, Zonguldak Limanına 1 saat mesafededir.
- ✓ Bolu iligelişmiş sayılmakla beraber bazı ilçeleri (kazaları) gelişmemiş sayılmaktadır, bu gelişmeyen ilçelerin gelişmemiş bölge olrak teşvik kapsamına girmesi gerekmektedir, (bu durum teşvik sisteminin yeniden tasarlanması gerekmektedir)
- ✓ Turizm alanında işbirliği sağlanması ve sanayide gelişmemişlik farkının kalkması ve sanayide de gelişmişlik farkının kalkması, teşviklerin arttırılması ile bölgeler arası gelişmişlik farkları azalır, kalkınma sağlanır.

EKLER

Ek 1. 29 Nisan 2013 Bolu İli Çalışma Toplantısı Odak Grupları Katılımcı Listesi

KÜLTÜR VE TURİZM

AHMET KORKMAZ	VHKİ	İL ÖZEL İDARESİ
TAHSİN AKDUMAN	GENEL SEKRETER	İL ÖZEL İDARESİ
MURAT DEMİREL		İL GENEL MECLİSİ ÜYESİ
NURULLAH ERTAŞ	KAYMAKAM	MUDURNU KAYMAKAMI
ERDAL YILDIRIM	YÖNETİM KURULU ÜYESİ	BOLU BAĞIŞÇILAR VAKFI
SERAP TURAN	ZİRAAT MÜHENDİSİ	GIDA TARIM VE HAYVANCILIK İL MÜDÜRLÜĞÜ
AHMET TÜRKAN	EĞİTİM KOMİTE BAŞKANI	ABANT İRFAN DERNEĞİ
SEMİH DEMİRCİOĞLU	MİMAR	MİMARLAR ODASI
FATİH AKYILDIZ	BİLGİ İŞLEM YÖNETİCİSİ	GÖYNÜK BELEDİYE BAŞKANLIĞI
MUSTAFA NAMDAR	GENEL SEKRETER	BOLU KALKINMA VE TANITMA VAKFI
UĞUR YETKİN	MÜDÜR	BOLU VALİLİĞİ İL PLANLAMA VE KOOR. MÜD.
HASAN KAPLAN	İL MÜDÜRÜ	BOLU İL KÜLTÜR VE TURİZM MÜDÜRLÜĞÜ
FAZIL KARADUMAN	MÜDÜR YARD.	BOLU İL KÜLTÜR VE TURİZM MÜDÜRLÜĞÜ
AHMET İNCEAYAN	MÜDÜR	KÖROĞLU OTEL LTD.ŞTİ.
MEHMET İNEGÖL	BELEDİYE BAŞKANI	MUDURNU BELEDİYE BAŞKANLIĞI
AHMET KIZILTAN	BELEDİYE BAŞKANI	YENİÇAĞA BELEDİYE BAŞKANLIĞI
HASAN UMUR	GENEL MÜDÜR	BOLU DAĞI A.Ş
TAHSİN ÖZCAN	BELEDİYE BAŞKANI	TAŞKESTİ BELEDİYE BAŞKANLIĞI
KEMAL AKTAŞ	BELEDİYE BAŞKANI	KIBRISCIK BELEDİYE BAŞKANLIĞI
ERDAL ÇERİ	KÜLTÜR KOMİTESİ	TURSAB

TARIM VE KIRSAL KALKINMA

MUSTAFA ÖZKOPARAN	YÖNETİM KURULU ÜYESİ	BOLU TİCARET VE SANAYİ ODASI
SEFER AKMAN	BELEDİYE BAŞKANI	DÖRTDİVAN BELEDİYESİ
AHMET ALTUNAY	ZİRAAT MÜHENDİSİ	BOLU İL ÖZEL İDARESİ
ABİDİN İŞLER	TARIM HİZMETLERİ MÜDÜRÜ	BOLU İL ÖZEL İDARESİ
ERHAN SARAFOĞLU		TURSAB
İSMAİL TAŞ		BOLU İL GIDA TARIM VE HAYVANCILIK MÜDÜRLÜĞÜ
ERDAL KAYA	ŞUBE MÜDÜRÜ	BOLU İL GIDA TARIM VE HAYVANCILIK MÜDÜRLÜĞÜ
AYHAN ISNIK	MUH. MÜDÜR YARD.	ERPİLİÇ
NEZİH OKUR	ARGE MÜDÜRÜ	BEYPİLİÇ A.Ş
SEHER AYDOĞ GÜRBÜZ	UZMAN	TÜİK KOCAELİ BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ
NURAY KARETEPE	KTV ŞUBE MÜDÜRÜ	BOLU İL GIDA TARIM VE HAYVANCILIK MÜDÜRLÜĞÜ

SOSYAL YAPI

MEHMET ARİK	İL MÜDÜRÜ	İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ
RECEP ALPDOĞAN	İL MÜDÜRÜ	İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ
TUNCAY SANCAR	T.O.P ŞUBE MÜDÜRÜ	İL EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ
KEMAL SERT	BOLU TİCARET VE SANAYİ ODASI	BAŞKAN YARDIMCISI
İSMAİL KARAGÖZ	YÖNETİM KURULU ÜYESİ	EĞİTİM BİR-SEN
AHMET KOÇAK	ŞUBE BAŞKANI	EĞİTİM BİR-SEN
	BOLU DEVA DERNEĞİ	ŞUBE MÜDÜRÜ
DR.ALKAN ÖNCÜ	BOLU İL ÖZEL İDARESİ	KURUM TABİBİ
REFİK ÖZÇELİK	İL MÜDÜRÜ	DERNEKLER İL MÜDÜRLÜĞÜ
SUAT ÇELEN	İL MÜDÜRÜ	GENÇLİK HİZMETLERİ VE SPOR İ MÜDÜRLÜĞÜ
BAHATTİN TURHAN	GENÇLİK ÇALIŞANI	GENÇLİK HİZMETLERİ VE SPOR İ MÜDÜRLÜĞÜ
ORHAN ARSLAN	İL MÜDÜRÜ	İL NÜFUS MÜDÜRLÜĞÜ
TURGUT ERGÜL	VAKIF MÜDÜRÜ	SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA VAKFI
BAYRAM ERDOĞAN	İL MÜFTÜ YARDIMCISI	BOLU İL MÜFTÜLÜĞÜ
AHMET HAMDİ DUDAK	İL MÜDÜRÜ	HALK SAĞLIĞI MÜDÜRLÜĞÜ
MEHMET SÜRGÜN	MÜDÜR	BOLU T TİPİ KAPALI CEZAEVİ
GÜLER MERT	KÜLTÜR VE SOSYAL İŞLER MÜDÜRÜ	BOLU BELEDİYE BAŞKANLIĞI
GÜRBÜZ YAVUZ	İL SOSYAL ETÜD VE PEROJE MÜDÜRÜ	BOLU VALİLİĞİ
SABRİ DURMUŞLAR	İL EMNİYET MÜDÜRÜ	İL EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ
PROF.DR. CABİR TERZİOĞLU	REKTÖR YARDIMCISI	İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
TURGUT KALAYCIOĞLU	BAŞKAN	KENT KONSEYİ
ARSLAN YURT	KAYMAKAM	GEREDE KAYMAKAMLIĞI

SANAYİ VE TİCARET

BAHRİ ÇOBAN		BİLİM SANAYİ VE TEKNOLOJİ İL MÜDÜRLÜĞÜ
E.MEHTAP YAMANKAYA	ŞEF	BİLİM SANAYİ VE TEKNOLOJİ İL MÜDÜRLÜĞÜ
KENAN KÖKSAL	YÖNETİCİ	MUDURNULULAR DERNEĞİ
ŞEVKET ÇATLADI	MİLLETVEKİLİ	İB VAKFI MÜTEVELLİ
MUSTAFA GÜLER	BÖLGE MÜDÜRÜ	OSB BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ
MUSTAFA TURHAN	HEKİM	BOLU İL GIDA TARIM VE HAYVANCILIK MÜDÜRLÜĞÜ
ERSİN KAŞKA	BAŞKAN YARD.	GEREDE TİCARET VE SANAYİ ODASI
ŞERAFETTİN DAĞYILDIZI	GENEL SEKRETER	GEREDE TİCARET VE SANAYİ ODASI
EMİN SEMERCİOĞLU	BAŞKAN	BOLU TİCARET VE SANAYİ ODASI
ZEKAİ DEDE	DEFTERDAR	BOLU DEFTERDARLIĞI
SELAMİ KAYA	MÜDÜR	BOLU ESNAF VE SANATKARLAR ODASI BİRLİĞİ
GÜNEY ÖZALTAN	ÜRETİM YÖNETİCİSİ	ARÇELİK A.Ş
ENDER KUBİLAY	İNSAN KAYNAK.YÖNETİCİSİ	ARÇELİK A.Ş
İSMAİL YALÇIN	İL MÜDÜRÜ	ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ
BURAK YETKİN	ÖZEL KALEM	BOLU TİCARET VE SANAYİ ODASI

ÇEVRE VE KENTLEŞME

ABDULLAH ÖZÜPEK	İNŞAAT MÜHENDİSİ	DSİ 53. ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
MELEK DİNÇTÜRK	VHKİ	İL ÖZEL İDARESİ
EMİNE İLHAN	ŞEHİR PLANCISI	AFET İŞLERİ MÜDÜRLÜĞÜ
A.MÜGE YÜCESOY	YÜKSEK ŞEHİR PLANCISI	ÇSB ALTYAPI KENSEL DÖNÜŞÜM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ÖZLEM TİTİZOĞLU	İNŞAAT MÜHENDİSİ	İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI
HASAN ERDOĞAN	İL MÜDÜRÜ	BOLU İL AFET
ENGİN ERGİN	MAKİNA MÜHENDİSİ	BOLU TİCARET VE SANAYİ ODASI
MURAT ÖZER	MÜHENDİS	GIDA TARIM VE HAYVANCILIK İL MÜDÜRLÜĞÜ
MÜCAHİT KUTLU	İL ÖZEL İDARE	BOLU İL GENEL MECLİSİ BAŞK.
NECMİ ARMAN	FEN İŞLERİ MÜDÜRÜ	BOLU BELEDİYESİ
CEMİL KOPARAN	İMAR VE ŞEHİR MÜDÜRLÜĞÜ	BOLU BELEDİYESİ
RECAİ NAMDAR	İL GENEL MECLİS ÜYESİ	İL GENEL MECLİSİ
NUREDDİN KAYA	KÜLTÜR VE SOSYAL İŞLER MÜDÜRÜ	YENİÇAĞAN BELEDİYESİ

Ek 2. Bölgesel Gelişme Anketi

DOĞU MARMARA BÖLGE PLANI (2014-2023) HAZIRLIKLARI
İL ÇALIŞMA TOPLANTILARI

BÖLGESEL GELİŞME ANKETİ

"Bölgesel Gelişme Anketi"nde katılımcıların Doğu Marmara Bölgesi'nin kalkınması için belirtilen hususlarda görüşlerini aktarması beklenmektedir. Lütfen görüşlerinizi detaylı olarak yazınız.

1. SEKTÖR / KÜME

İlinizin rekabet gücünün artırılmasında, istihdamın büyümesinde, gelirin adil paylaşılmasında çevrenin korunmasında ve daha çevreci bir ekonominin geliştirilmesinde etkili olacağını öngördüğünüz **ilk 5** *"sektör / tema"*yı belirleyiniz:

Sektör, küme, ürün/hizmet başlıkları	√
1. Bilişim	
2. Otomotiv ve Yan Sanayi	
3. Kimya ve Petro-kimya Sanayi	
4. Makine Sanayi	
5. Gıda-İçecek Sanayi	
6. Tersanecilik	
7. Plastik Sanayi	
8. Madeni Eşya Sanayi	
9. Dokuma ve Giyim Sanayi	
10. Orman Ürünleri Sanayi	
11. Süs Bitkiciliği	
12. Ulaşım ve Lojistik	
13. Turizm	
14. Tarım	
15. Enerji	
16. Afet Tedbir Hizmetleri	
17. Çevre	
18. Sağlık	
19. Eğitim	
20. İlaveten değerlendirilen sektörler/temalar (lütfen belirtiniz):	

EFQM
Committed to excellence

2. İŞBİRLİKLERİ

Türkiye'nin ve *Doğu Marmara Bölgesi'nin* gelişmesi açısından komşu bölgelerle ve komşu olmamakla birlikte ülke içindeki diğer bölgelerle hangi alanlarda, ne tip işbirlikleri geliştirilebilir? Lütfen kısaca açıklayınız:

	Hangi Bölge?	Hangi Alan? (Tematik alan veya proje konuları)	Ne Tür Bir İşbirliği? (Ortak yatırım, kapasite geliştirme, karşılıklı veya birlikte tanıtım vb.)
ÖRNEK	Bursa Bölgesi	Otomotiv Sektörü	Ortak Üretim İşbirliği
1			
2			
3			

EFQM
Committed to excellence

3. MEKANSAL GELİŞME VE MEKANSAL PLANLAMA

İlinizin kalkınmasını hızlandıracak, bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılmasına katkıda bulunacak mekansal gelişme ve mekansal planlama (bölge kimliğini etkileyecek büyük ölçekli mekansal yatırımlar ve kararlar gibi) konularındaki önerilerinizi kısaca belirtiniz:

4. BÖLGE PLANI ÇALIŞMALARINA KATILIM TALEBİ

MARKA tarafından hazırlanmakta olan "2014-2023 Doğu Marmara Bölge Planı" çalışmalarına ne ölçüde katılmayı tercih ettiğinizi belirtiniz:

- ☐ Tüm toplantılardan haberdar olmak istiyorum
- ☐ Komite ve Kurullarda yer almak istiyorum
- ☐ Süreçten haberdar olmak istiyorum.
- ☐ Hazırlanan rapor ve belgelerden haberdar olmak istiyorum
- ☐ Plan sürecine katılmak istemiyorum.

Bölge Planı sürecinden haberdar olmak istiyorsanız lütfen iletişim bilgilerinizi doldurunuz:

Katılımcı Adı		**Mesleği**	
Kurumu		**Eğitim Durumu**	
Adres			
İlçe / İl		**Telefon**	
E-posta			

EFQM
Committed to excellence

Ek 3. Program Değerlendirme Anketi ve Sonuçları

MARKA
DOĞU MARMARA KALKINMA AJANSI

T.C.
DOĞU MARMARA KALKINMA AJANSI

PROGRAM DEĞERLENDİRME FORMU

...../...../201...

Program Bilgileri

Programın Adı							
Programın Türü		Eğitim		Çalıştay		Kongre/Seminer		Toplantı
Düzenlendiği Yer							

Katılımcı Bilgileri

Katılımcı Adı		Mesleği			
Kurumu		Eğitim Durumu		Yaşı	
Adres					
İlçe / İl		Telefon			
E-posta	@				

İçerik ve Süreç	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
1. Program içeriği konuya uygundu.	☐	☐	☐	☐	☐
2. Program önceden belirlenen içeriğe uygun olarak gerçekleştirildi.	☐	☐	☐	☐	☐
3. Eğitici/moderatör konusuna hakimdi.	☐	☐	☐	☐	☐
4. Eğitim/moderasyon yöntemini beğendim.	☐	☐	☐	☐	☐
5. Program çıktılarının uygulanabilir olduğunu düşünüyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
6. Program sonuçlarının uygulamaya geçirilebilmesi/çalışmalarınıza yansıması için yapacağınız çalışmalar nelerdir?					
7. Program genel olarak beklentilerinizi karşıladı mı?	☐	☐	☐	☐	☐
8. Dağıtılan dökümanlar açıklayıcı ve nitelikli miydi?	☐	☐	☐	☐	☐

Mekan ve Süre

8. Programın düzenlendiği fiziksel mekanın uygunluğu nasıldı?	☐	☐	☐	☐	☐
9. Program süresi yeterli miydi?	☐	☐	☐	☐	☐
10. Programın düzenlendiği gün(ler) uygun muydu?	☐	☐	☐	☐	☐
11. Katılımcı sayısı program için uygun muydu?	☐	☐	☐	☐	☐

Katılım Detayları

12. Programdan nasıl haberdar oldunuz?

☐ Davet ☐ İnternet ☐ Basın ☐ Tavsiye ☐ Görev ☐ Broşür/Afiş ☐ Diğer _____

Görüş ve Öneriler

13. Programın devamı olarak gerçekleştirilmesinde yarar göreceğiniz etkinlik ne olabilir?

14. Program hakkındaki görüş ve önerileriniz nelerdir?

FORM NO: F.1.3.2
FORM YAYIN/REVİZYON TARİHİ: 30.06.2011
FORM REVİZYON NEDENİ: YENİ

EFQM

29 Nisan 2013 tarihinde düzenlenen Bolu il çalışma toplantısında katılımcıların programın başarısını değerlendirmeleri amacıyla bir *"Program Değerlendirme Anketi"* uygulanmıştır. 64 kişinin katılım gösterdiği anketin sonuçları aşağıdaki gibidir:

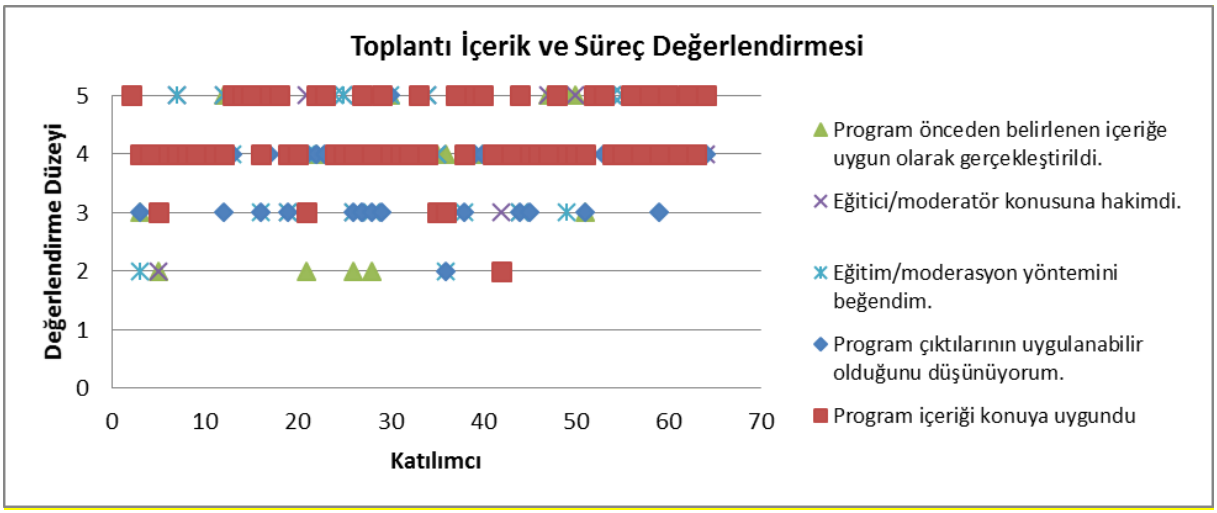

Programın İçerik olarak Başarısı; 5 üzerinden 4,09 puan

Anket ortalama sonuçlarında program içeriği açısından, program içeriğinin konuya uygunluğu, belirlenen içeriğe uygun gerçekleştirilmesi, moderatörün konusuna hâkim olduğu, moderasyon yönteminin beğenilmesi, program çıktılarının uygulanabilir olduğu, programın genel beklentileri karşıladığı ve dağıtılan dokümanların açıklayıcı ve nitelikli olduğu noktalarında katıldıklarını **4,09** ortalama ile katıldıklarını belirtmişlerdir.

Toplantı **mekân ve süre** açısından değerlendirildiğinde, mekânın, katılımcı sayısının ve toplantının düzenlendiği gün (tarih) ve toplantı süresinin uygunluğu için **3,69** ortalama ile "katılıyorum" olarak belirtilmiştir.

(Ankette Kesinlikle Katılıyorum/Çok İyi, Katılıyorum/İyi, Emin Değilim/ Kararsızım, Katılmıyorum/Kötü, Kesinlikle Katılmıyorum/ Çok Kötü şeklinde 5'li Likert Ölçeği kullanılmıştır.)

Toplantının verimliliği hakkında ve takip eden toplantıların kurgusunda göz önüne alınması gerektiği bildirilen görüş ve öneriler aşağıdaki gibidir;

- ✓ Saptanan kararların nihai değerlendirilmesi;
- ✓ Gelişmelerle ilgili bilgilendirme ve güncelleştirme toplantısı yapılması;
- ✓ Belirlenen ana konular ve yakından ilgili temsilciler, ayrıntıları konuşmak için tekrar toplanması;
- ✓ Çalışmaların devam ederek toplantıların daha sık gerçekleştirilmesi;
- ✓ Özellikle Belediyelere verilebilecek Teknik ve Mali Desteklerle ilgili gerekli bilgilendirmelerin yapılması;
- ✓ Alınan kararların uygulanabilirliği ve takibi için kararlı olunması ve görev verilecek bir kurumun bu konuda takipçi olması;
- ✓ Turizm sektör çalıştayları yapılması ve turizm sektörü mali destek programı açılması;
- ✓ Alt Komite toplantılarının yapılması;
- ✓ Daha sık gündemi önceden bildirilen toplantılar yapılmalı;

- ✓ Çıkan Projelerin detaylandırılması;
- ✓ Bölge planı uygulamaya geçilmeden son hali katılımcılarla paylaşılmalı;
- ✓ Görüşler ve İncelemeler Yanlı;
- ✓ Toplantıdan çıkan sonuçlar bir çalıştay ile paylaşılabilir;
- ✓ Bölge illeri ile birlikte bir çalıştay olabilir;
- ✓ Katılımcılar her kesimden gelmemiş, özel sektörden, üniversiteden, sivil toplum, program daha geniş kapsamlı yapılabilirdi;
- ✓ Bu toplantıları genele yayarak halk bilinçlendirilmeli;
- ✓ Konuşulanların sonuçlarının değerlendirilmesi;
- ✓ Planın katılımcılarla paylaşılması;
- ✓ Sonuçlardan bilgilenmek için toplantıların devamı
- ✓ Programın daha etkili olabilmesi için katılımcıların konu hakkında daha önceden çalışmış olmaları gerekirdi. Salonda düşünülüp ifade edilen görüşler çözüm odaklı olmaktan uzaktır.
- ✓ Tüm sivil toplum kuruluşları, üreticilerin katılımı ile daha yararlı bir toplantı olabilirdi.
- ✓ Mevut Programa hem MARKA hem de katılımcılar hazırlıklı gelebilirlerdi. Haberi olmayan kurum ve kişiler mevcuttur.
- ✓ Program öncesinde daha ayrıntılı bilgilendirme yapılması, yazılı öneriler talep edilmesi, diğer programlarla entegre hale getirilmesi, nihai karar öncesi ilgililerden onaylamanın yazılı alınması
- ✓ Katılımcılara en az 3 hafta önce gerekli dokümanların, İl'e ilişkin raporların gönderilmesi ve hazırlıklı katılım sağlanması gerekirdi. Tartışma ve sonuçların raporlanması çok kısa zamanda yapıldı.
- ✓ Bu tür toplantılara STK ve üretici örgütleri ve önder çiftçiler davet edilmesi ve daha dolu kapsamlı ve uzun süreli toplantı ve çalıştayların düzenlenmesi, ayrıca katılımcıların önceden ilgilendirilip hazırlıklı sunumlarla katılım sağlaması
- ✓ Devamlı olması bilgilendirme açısından iyi olacaktır.
- ✓ Çalışmaların Devamı
- ✓ Başlangıç olarak yeterliydi. Devamının gelmesi ve diğer kurumlarla istişare devam etmelidir.
- ✓ Toplantı öncesi programdaki konular hakkında bilgi verilmesi ve bu konuda katılanların önceden çalışma yaparak gelmesinin sağlanması
- ✓ İlerisi için çok güzel bir uygulama. Önemli olan gerekli yerlere, yetkili kişi ve kurumların belirli aralıklar ile baskı yapması ve olabilirliği için ciddi uğraşı vermeleri gerekmektedir.
- ✓ Markalaşma çalışmalarına ağırlık verilmesi, kent kimliklerini güçlendirici takviye programlar
- ✓ Katılımın daha fazla ve 1. derece ilgililerin olmasını beklerdim.
- ✓ Bu tarz bir eğitimde katılımcıların görüşlerini yansıtabilmeleri açısından Ajans YK üyesi olmamalı ya da izleyici olmalı
- ✓ Program ile çalışma programları daha önceki dokümanların elimize elektronik ortamda ulaştırılması durumunda daha hazırlıklı katılım sağlanabilir
- ✓ Daha dar, daha sık, gündemli tartışmalar, konulara göre uzman destekli toplantılar yapılmalı
- ✓ Daha uygun bir sürede var olan veya olacak kamu politikaları dışında yapılacak çalışmaların projelendirilmesi gereklidir.
- ✓ Katılımcıların tamamı önceden haberdar edilmeli. Bütün paydaşların programla buluşturulması gerekir.
- ✓ Güzel, yararlı bir program oldu. Çeşitli görüşler dinlendi ve paylaşıldı
- ✓ Gayet güzeldi, uygulanabilirse çok verimli olduğunu düşünüyorum

- ✓ Yararlı bir programdı, teşekkürler
- ✓ Farklı alanlarda ve kurumlarda uzmanların bir araya gelerek fikir paylaşımında bulunulmasının faydalı olduğunu düşünüyorum
- ✓ Olumlu
- ✓ Çalışmaların artarak devam ettirilmesi
- ✓ Başlatılması çok güzel devam edilmesi gerekir, Katkılı İl Md. lüğü nün davet edilmesi
- ✓ Program çok iyi devam edilmesini öneriyorum
- ✓ Program başarılı uygulandı, bu bazdaki programlar yapılmalı
- ✓ Bolu için önemlidir, takibi yapılmalı
- ✓ Verimli bir toplantı. Benzer çok toplantı yapıldı, onların sonuçları da değerlendirilmeli

Ek 4. Basında Çıkan Haberler

Bölge Planı hazırlıklarına başladı

Doğu Marmara Kalkınma Ajansı tarafından Doğu Marmara Bölge Planı hazırlanması amacıyla düğmeye basıldı. Bölge Planı hazırlıkları çerçevesinde, MARKA Planlama ekibi ve Yatırım Destek Ofisleri çalışanları bölgede yer alan tüm ilçelere ziyaretler gerçekleştiriyor.

Doğu Marmara Kalkınma Ajansı (MARKA) 2023 vizyonuyla Doğu Marmara Bölge Planı hazırlık çalışmalarına başladı. Doğu Marmara Kalkınma Ajansı (MARKA)'ndan hazırlanan plana ilişkin yapılan açıklamada şunlar kaydedildi: "Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu ve Yalova illerini kapsayan Doğu Marmara Bölge Planı Ulusal Kalkınma Planı ile eşgüdüm içerisinde ve alt ölçekli planları yönlendirici nitelikte hazırlanmaktadır. Bölge Planı hazırlıkları çerçevesinde, MARKA Planlama ekibi ve Yatırım Destek Ofisleri çalışanları bölgede yer alan tüm ilçelere ziyaretler düzenlemektedir. Bu ziyaretlerde, ilçe kaymakam ve belediye başkanları ile görüşülmesi ve ilçe ile ilgili detaylı bilgilerin alınması planlanmaktadır. Ayrıca bu görüşmelerde ilçenin ve bölgenin kalkınmasına yönelik olarak potansiyellerin tespiti, Bölge Planı kapsamında değerlendirilmesi de istişare edilecektir. Saha çalışmaları ile desteklenerek MARKA tarafından hazırlıklarına başlanan Doğu Marmara Bölge Planı'nın MARKA Yönetim Kurulu, Kalkınma Bakanlığı ve başkanlığına sayın başbakanımızın yaptığı bir kurul tarafından onaylanması ile önümüzdeki yıl içerisinde yürürlüğe girmesi beklenmektedir"

MARKA'dan 2013 birinci Kalkınma Kurulu Toplantısı

Doğu Marmara Kalkınma Ajansı MARKA' nın 2013 yılı 1.Kalkınma Kurulu Toplantısı. 21 Mart Perşembe günü saat 14.30'da Wellborn Luxury Otel'de gerçekleştirilecek

MARKA Genel Sekreteri Dr Fatih Akbulut "En dengeli bölge olma yolunda emin adımlarla ilerleyeceğiz" dedi

Kalkınma Kurulu Başkanı Halit Uçar program hakkında bilgi verdi

MARKA Toplantı Salonu'nda basın mensupları ile bir araya gelen MARKA Genel Sekreteri Dr Fatih Akbulut ve Kalkınma Kurulu Başkanı Halit Uçar, toplantısı hakkında bilgi verdi. MARKA Toplantı Salonu'nda basın mensupları ile dün bir araya gelen MARKA Genel Sekreteri Dr Fatih Akbulut ve Kalkınma Kurulu Başkanı Halit Uçar, 2013 yılı 1.Kalkınma Kurulu Toplantısı hakkında bilgi verdi. Wellborn Luxury Otel'de gerçekleştirilecek, 6 ayda bir düzenlenen bölge kalkınma toplantısında bölgenin sorun ve sıkıntıları belirlenerek, çözüm yolları aranacak.

'10 MADDELİK GÜNDEM"

Program hakkında bilgi veren Uçar, "Bölge Planı çalışmaları kapsamında bir çalıştayın yapılacağı bu organizasyonda, saat 13.30'deki öğle yemeği ile başlayacak. Wellborn Luxury Otel'de gerçekleştirilecek olan 1.Kalkınma Kurulu Toplantısı, 21 Mart Perşembe günü saat 14.30'da başlayıp toplam 10 maddelik gündem ele alınacak. Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu ve Yalova illerinin ilgili kurum ve kuruluşları temsilcilerinden müstakil 100 kadar üyenin yanı sıra yönetim kurulu üyelerimiz de katılacak. Toplantının amacı illerin sorunlarını belirleyerek 2023 vizyonunu oluşturmak" dedi.

'EN DENGELİ BÖLGE'

MARKA Genel Sekreteri Dr Fatih Akbulut, "MARKA olarak bölge farklılıklarının kalkması ve Türkiye ölçeğinde hak ettiği yere kavuşması amacıyla 6 ayda bir düzenlenen bu toplantıların 2013 yılı ilk toplantısını gerçekleştireceğiz. Bölgemizin 2023 yılı vizyonun tespitinde gerçekleştirilen çalışmalara katkı sağlayabilmek, tematik başlıklar altında MARKA'nın 2023 yılı vizyonunu belirleyebilmek ve bu süreci 2013-2023 yıllarını kapsayacak Doğu Marmara Bölge Planı hazırlık çalışmalarıyla bir bütün olarak değerlendirmek amacıyla yapılacak. Bu toplantıda bölge sorunları belirlenecek. En dengeli bölge olma yolunda emin adımlarla ilerleyeceğiz" dedi./

■ Gamze ULUDAŞ

"Kahve köşelerinde fıs fıs değil, fikirlerinizi burada söyleyin"

2023'te Bolu nasıl olacak?

MARKA bünyesinde hazırlanan Bolu'nun 2023 Yılı Vizyonu ve Doğu Marmara Bölge Planı Çalışma Toplantısı yapıldı. Toplantıya MARKA Yönetim Kurulu Başkanı Bolu Valisi İbrahim Özçimen ve Başkan Vekili Düzce Valisi Adnan Yılmaz da katıldı. Toplantıda konuşan Vali Özçimen, beşeri sermayeye dikkat çekerek, başta üniversite olmak üzere sivil toplum kuruluşlarından mutlaka projeler beklediğini söyledi. Vali Özçimen "Kahvehane köşelerinde fıs fıs değil, bu konular burada konuşulsun. Herkes fikir üretsin" dedi.

Bolu'nun 2023'te çehresi nasıl olacak? Bolu'yu nasıl bir gelecek bekliyor? Tüm bunlar Bolu'da MARKA tarafından düzenlenen bir toplantıda masaya yatırıldı. Toplantıya MARKA Yönetim Kurulu Başkanı Bolu Valisi ve Başkan Vekili Düzce Valisi Adnan Yılmaz başta olmak üzere her iki ilin belediye başkanları ve üst düzey yöneticileri katıldı.

Doğu Marmara Kalkınma Ajans'ınca hazırlanan toplantı daha önce Doğu Marmara illeri olan Kocaeli, Yalova ve planlarını dönüştüreceğiz. Ardından arkadaşlarımız Sayın Başbakanımızın başkanlığında Türkiye programına dönüşmüş olacak bu. Bu çalışmalar bu sene içerisinde bitirilmiş olacak. Hemen 2014 başında uygulanacak" dedi.

Özellikle turizm alanında Bolu'nun atağa geçmesi gerektiğini belirten Vali Özçimen, önümüzdeki aylarda önemli gelişmeler yaşanacağını belirtti. Özçimen şunları söyledi:

GEDEF, ARAP TURİZMİNDE ATAK

Biz ilimizde turizm konusunda geldiğimiz bir yer var. Ajans bölgesinde bu bir numaradır ama biz bununla yetinmeyiz. Antalya çok büyük bir marka. Bütün şehirler yaşıyor. Bursa Arap turizminde atak yaptı. Bunu biz de yapabiliriz. Önümüzdeki aylarda ardı ardına beş yıldızlı otellerin, devre mülklerin, termal turizm anlamında devreye girdiğini hep beraber göreceksiniz. Beşeri sermaye konusunda üniversitemizin aktif katılımını bekliyorum. Öyle kurumlar var ki her bölümde bulunması gerekiyor.

Düzce'de yapıldı. Dördüncüsü gerçekleştirilen toplantıda yapılan bu çalışmalarda Bolu ilinin kalkınması ve Türkiye ölçeğinde hak ettiği yere kavuşması amaçlanıyor. Bolu'nun 2023 yılı vizyonunu belirleyebilmek ve bu süreci 2014-2023 yıllarını kapsayacak Doğu Marmara Bölge Planı hazırlık çalışmalarıyla bir bütün olarak değerlendirmek için bir raya iki il temsilcileri Bolu'nun 2023 Yılı Vizyonu ve Doğu Marmara Bölge Planı (2014-2023) Çalışma Toplantısında şimdiye kadar yapılan tüm çalışmalarda tanımlanan Bolu vizyonuna nasıl ulaşılacağı ve stratejilerin nasıl uygulanabileceğinin üzerinde durdu.

VALİ ÜNİVERSİTEYİ GÖREVE ÇAĞIRDI

Yapılan çalışmada Bolu için Kültür ve Turizm, Tarım ve Kırsal Kalkınma, Sosyal Yapı, Sanayi ve Ticaret ve Çevre ve Kentleşme temaları ele alındı. Ele alınan bu beş temel öğede en önemli olan konunun beşeri sermaye olduğunu söyleyen Bolu Valisi ve MARKA Yönetim Kurulu Başkanı İbrahim Özçimen, özellikle üniversitenin fikren ve projeleriyle kendilerine yön vermeleri gerektiğini altını çizdi. Özçimen, "Gerçekten Türkiye'nin en ileri bölgesinde yaşıyoruz. Hem tabiat hem insan-beşeri kaynak ve sermaye olarak böyledir. Ulaşım alt yapısı olarak böyledir. Kalkınma kavramına bakış olarak böyledir. Bu anlamda bu toplantı ilimize katkı sağlayacaktır. Çok umutluyum. Eşsiz bir doğaya sahibiz. Güzel insanlar var. Birbirine saygılı, devlete saygılı, üretken, okumuş. Bunlarla birbirini buluşturup 2023 vizyonumuzu hazırlayacağız. İl il bunu hazırlayıp daha sonra bölge kalkınma

Üniversitemizden de bunu rica ettim. Bize tarım konusunda da, turizm konusunda da yön versin arzu ediyoruz. En azından fikrini söylesin. Üretken olmayan pasif mekânlarda konuşulmasın bunlar. Buralarda konuşulsun ve ilimizin geleceğine katkıda bulunalım. Bilenler konuşsun. Beşeri sermaye konusunda sendikalarımızın, Milli eğitimin, üniversitenin, çevre ve şehir planlama konusunda Mimarlar Odamızın, Mühendisler Odamızın ayrıca belediyemizin neler öngördüğünü, 2023'te nasıl bir Bolu, nasıl bir Gerede görmek istiyorlar? Ulaşımda neler öngörüyoruz? Neleri planlıyoruz? Turizmde, sanayide, ticarette yoğun bir çalışma yapılacak ve önümüze bir doküman verilecek"

"PROJE KAPASİTESİ ZAYIF"

Projelerin kalitesine göre ilçelere verilen pek çok destek olduğunu söyleyen Özçimen, ilçelere yönelik proje yapma kapasitesinin zayıf olduğunu belirtti.

Özçimen, "Bizim ilçelere uyguladığımız teşvikler de var. Hibelerimiz, kredilerimiz, sosyal projelere desteklerimiz var, çevresel projelere desteklerimiz ama biz biraz AB proje mantığıyla çalışıyoruz. İyi projelere daha çok puan veriyoruz. Hâlbuki geri bölgelerimizde bu projeleri yapma kapasitesi zayıf. Kalkınma Ajansı uzmanları kapasite gelişme çalışmaları da yapıyor. Fakat hala biz bunu aşamıyoruz. En fazla proje Kocaeli'nde oluyor. Kocaeli'nde hem firma hem üniversitenin daha çok elemanı var. Kıbrıscik'ta bu azalıyor. Bunu kırmak çok kolay görünmüyor. Aslında bütün Türkiye'de öyle. Projenin belli bir standardı tutturması gerekiyor. O yüzden önce eğitim diyoruz. Kıbrıscik da okumakla bu işi aşmaya çalışıyor. Bir kısım şeyleri aşacağız. Yol yapıldığında Kıbrıscik ve Seben bir takım şeyleri aşacak, mağduriyet bölgesi olmaktan çıkacak. İhale süreçleri bitti, inşaata başlıyoruz" dedi.

Toplantıda konuşan Düzce Valisi ve MARKA Yönetim Kurulu Başkan Vekili Adnan Yılmaz Bolu ve Düzce'nin kaderinin ortak olduğunu belirtti. Yılmaz "Bu bizim ortak kaderimiz. Biz aynı paydada buluşuyoruz. Yarınlara birlikte koşacağız" dedi. Yılmaz şunları söyledi:

"BOLU VE DÜZCE'NİN KADERİ ORTAK"

"İstedim ki Bolu valimizle birlikte bu güzel heyetin çalışmaları içinde yer alalım.

İstifade edelim. Bize düşen birlik ve beraberlik içerisinde parlak yarınlara gitmektir. 21. Yy işbirliği yüzyılıdır. Bunun da en güzeli 26 bölge içerinde MARKA illeri, belediyeler, TSO'lar, il genel meclisleri, yerel yönetimler el birliği ve gönül birliğine varacağız. 10. Büyük ekonomi haline getirmek için Türkiye'yi acaba biz iller olarak ne yapabiliriz? Ortak amaçta buluşacağız. Ulusal planlarla uyumlu olarak bunu başaracağız"

Saha çalışmaları ile desteklenerek MARKA tarafından yapılacak Doğu Marmara Bölge Planı'nın MARKA Yönetim Kurulu, Kalkınma Bakanlığı ve başkanlığını Başbakanın yaptığı Kurul tarafından onaylanması ile önümüzdeki yıl içerisinde yürürlüğe girmesi bekleniyor.

Eski dosttan düşman olmaz

Doğu Marmara Kalkınma Ajansı (MARKA) tarafından dün Bolu'nun 2023 yılı Vizyonu ve Doğu Marmara Bölge Planı Çalışma Toplantısı gerçekleştirildi. Bolu Valisi İbrahim Özçimen'in yanı sıra Düzce Valisi Adnan Yılmaz'ın da katıldığı toplantıda Bolu ve Düzce'nin kaderinin birbirinden ayrı düşünülmemesi gerektiği vurgulanarak, sürekli karşı karşıya gelen iki il için birlik mesajları verildi.

Haber; Ebru EYVAZOĞLU

Doğu Marmara Kalkınma Vakfı tarafından Bolu'nun 2023 yılı vizyonu ve Doğu Marmara Bölge Planı Çalışma Toplantısı'nda Bolu Valisi İbrahim Özçimen ve Düzce Valisi Adnan Yılmaz bir araya geldiler. Bolu ve Düzce'nin el ele vermesi noktasında birlik beraberlik mesajlarının verildiği Gazelle Otel'de düzenlenen toplantıya daire müdürleri ve sivil toplum örgütü, meslek odaları temsilcileri de katıldı. Toplantıda Bolu ve Düzce'nin kaderinin birbirinden ayrı düşünülmemesi gerektiği vurgulanarak, bölgenin tamamını kapsayan kalkınma hamleler hakkında fikirler öne sürüldü.

Toplantı sonunda basın mensuplarına bir değerlendirme yapan Bolu Valisi İbrahim Özçimen ve Düzce Valisi Adnan Yılmaz da tek başına bir kalkınmanın mümkün olmayacağını,

bölgeyi bir bütün olarak değerlendirmek gerektiğini ifade ettiler.

"KARTOPU GİBİ BÜYÜYORUZ"

Bu konuların kahve köşelerindeki fiskostan ziyade bilen insanlar tarafından, ciddi toplantılarda görüşülmesi gerektiğini söyleyen Bolu Valisi İbrahim Özçimen, " Türkiye'nin en ileri bölgelerinden birinde yaşıyoruz. Bugünkü toplantının ilimize katkılar sağlayacağı konusunda çok umutluyum. Eşsiz insanlar var. Allah vergisi bir doğa ve zenginlikler var. Bunları birbiri ile buluşturup, 2023 vizyonumuzu oluşturacağız. Bölge kalkınma planları oluşturulacak. Bu başlıklar tek tek ele alınırsa faydalı olacaktır. Mesela Bursa Arap turizminde atak yaptı. Biz de bunları yapabiliriz. Önümüzdeki günlerde beş yıldızlı otellerin, sağlık turizm tesislerinin, termal otellerin tek tek devreye girdiğini göreceksiniz. Beşeri sermaye konusunda üniversitemizin aktif katılımını bekliyorum. Bazı kurumların beş kurumda birden bulunması gerekiyor, Belediye ve Ticaret Odası gibi... Herkesin katkısını bekliyoruz" dedi.

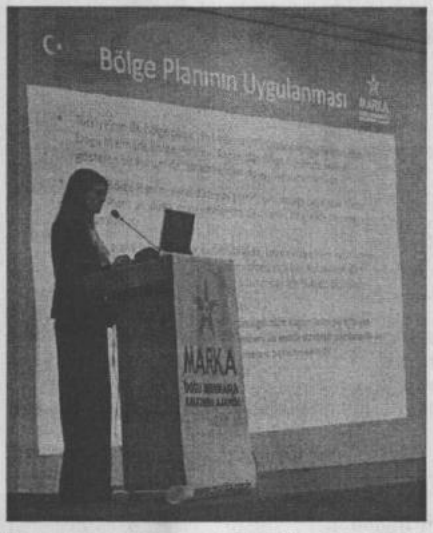

Bu tür toplantılar vasıtasıyla Bolu'nun ve dolayısıyla Türkiye'nin 2023 vizyonunun oluşturulacağını belirten Özçimen, "Bunlar üretken olmayan, pasif mekanlarda konuşulmasın. Bu tür toplantılarda konuşulsun. Bilenler konuşsun. Beşeri sermaye konusunda üniversite, milli eğitim, sendika, çevre ve mimari konusunda Mimarlar Odamızın, Mühendisler Odamızın, belediyemizin neler öngördüğüne ilişkin, 2023'te nasıl bir Bolu öngörüyor, ulaşımda neler planlanıyor, turizmde neler öngörülüyor tespit edilsin istiyoruz. Turizmde sanayide, ticarette neler öngörülüyor? Tüm bunlar için arkadaşlar çalışıp, bugün bir döküm çıkaracaklar. Kartopu gibi büyüyoruz. İnşallah sizlerin çocukları daha iyi bir Türkiye'de yaşayacak" diye konuştu.

"AŞKIMIZ BU BİZİM"

Düzce Valisi Adnan Yılmaz da Bolu'nun kaderinin Düzce'den ayrı düşünülemeyeceğini ifade etti. Bu toplantı vasıtasıyla iki il arasında ortak akıla ulaşacaklarını söyleyen Adnan Yılmaz, "Komşu il olmamız itibariyle bu birlikte hareket etmenin, ortak akılda buluşmanın yaklaşımıdır. Bizim kaderimiz, alın yazımız, tüm Türkiye'nin kalkınmasıyla en az üç kat çalışmak kaydıyla 2023 yılındaki hedeflerimizi bulacağız. Bunun için hiç yorulmayacağız, bıkmayacağız, usanmayacağız. Doğu Marmara Kalkınma Ajansına birçok proje gelmekte. Bunlar yenilik içeren, katma değer yaratan projelerdir. Bağımsız değerlendirme kurulu bu projeleri bir elekten geçirir ve ondan sonra Yönetim Kurulu huzuruna gelir. Eğer Kıbrıscık'tan veya Yığılca'dan proje gelmişse hiçbir ayrıcalığı yoktur. Hakkıyla girer ve alır. Hepsini bir ilin alması da mümkündür. Kim gayret eder çalışırsa, güzel projeler ortaya koyarsa, o bizim için pozitif ayrımcılık olur. İlla tüm illere eşit gidecek diye bir husus yok. Kim güzel eser ortaya koyarsa, kim güzel çalışırsa biz onunla topyekun Yönetim Kurulu olarak Sayın Valimin başkanlığında değerlendiriyoruz ve çok da güzel projeler ortaya çıkıyor. Sivil toplum ayağı, sanayici ayağı, girişimci ayağı, dernekler bunlar çok güzel faaliyetler. Hem sanayi de hem turizmde geleceğimiz parlak. Onun için ortak akılda buluşmak için kimin dağarcığında ne varsa, 'Ben Bolu için, Düzce için, Sakarya için şunları düşünüyorum' diyen herkes dile getirebilir. Kalkınma ve hayat standartlarının yükseltilmesi için. Yolların kavşak noktasındayız. Fikirlerin önünde engel olmayacağız, kucaklayacağız. Ulusal planla da uyumlu olarak. Önümüz açık, bahtımız açık. Bolu'nun kaderinin Düzce'den ayrı tutulmadığı göstermek için, bir gerçeği ifade etmek için, biz omuz omuza beraberiz, bütün kalkınma hamlelerimiz, gecemiz, gündüzümüz, gayemiz Bolu'dur, Düzce'dir. Aşkımız bu bizim. Böyle çalışırsa bizi kimse tutamaz" dedi.

MARKA'nın SEBEN ZİYARETİ

Doğu Marmara Kalkınma Ajansı (MARKA) 2014-2023 yılları yatırım programını belirlemek için ilçemizi ziyaret etti.

Seben Kaymakamı Alper Balcı ve Belediye Başkanı Süleyman Özbağ ile bir araya gelen MARKA temsilcileri sayın Ömer Faruk Zorlu,Yusuf Gürhan Öztaş,Cem Bayrak Vegke Kütük Evlerinde bir araya geldi.Belediye Başkanı Süleyman Özbağ MARKA nın önümüzdeki dönemlerde istihdamı artırmak ve ekonomiyi canlandırmak için plan ve programlar yapması gerektiğini ifade etti. Belediye Başkanımız Seben de ki Tarımı ,Turizmi geliştirip bunların sanayiye dökülmesi için MARKA dan destek beklediğini belirtti.

2023'te Bolu nasıl olacak?

MARKA bünyesinde hazırlanan Bolu'nun 2023 Yılı Vizyonu ve Doğu Marmara Bölge Planı Çalışma Toplantısı yapıldı. Toplantıya MARKA Yönetim Kurulu Başkanı Bolu Valisi İbrahim Özçimen ve Başkan Vekili Düzce Valisi Adnan Yılmaz da katıldı. Toplantıda konuşan Vali Özçimen, beşeri sermayeye dikkat çekerek, başta üniversite olmak üzere sivil toplum kuruluşlarından mutlaka projeler beklediğini söyledi. Vali Özçimen "Kahvehane köşelerinde fıs fıs değil, bu konular burada konuşulsun. Herkes fikir üretsin" dedi.